

Çankırıda bir kadın
soğuktan donarak
öldü

AKŞAM

ŞİŞMAN YANKO

J. Ananyadi Mahdumları

İst. Yenipostahane cad. No. 39

Mevsimlik yünlü, ipekli, pamuklu ve bilûmum
kumaşlarımızla tuhafîye ve cihaz takımları-
nızı emniyetle tedarik edebilirsiniz.

Sene 22 — No. 7577 — Fıatlı her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ 25 Teşrinisani 1939

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Almanya, muayyen irtifadan sonra havaların serbes olmasını istiyecemmiş

Bu suretle Hollanda üzerinden geçerek İngiltereye hava akını yapacak

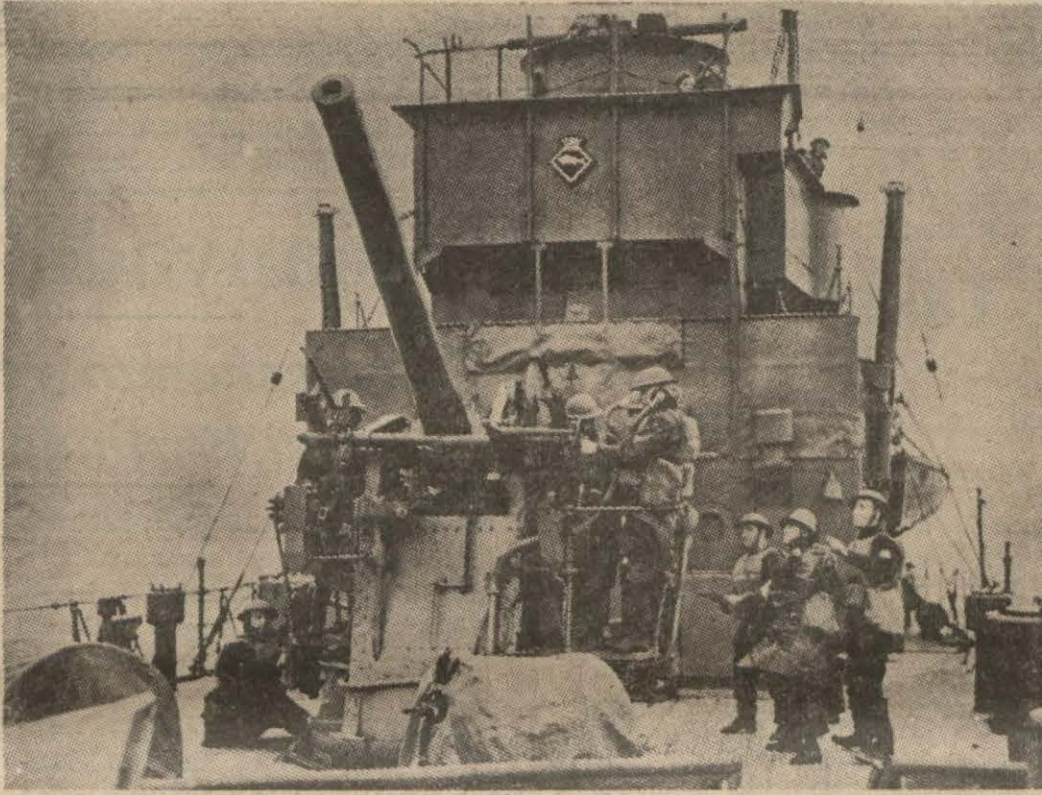
Sovyetlerin terhis kararı

Karadaki zorluklar veya hazırlık-
sızlıklar dolayısıyla harbin, denizde,
serseri torpil ve umumî abloka şek-
linde şiddetlendiği bir sırada iyi bir
haber geldi: Sovyet Rusya silâh al-
tına aldığı askerleri terhis ederek
sulh zamanı kadrolarına aydet edi-
yor.

Lüzum olmadıkça her memleke-
tin harb vaziyetinden az çok sıyrıl-
ması bu karanlık günlerde insana
ümid verici bir işaret gibi geliyor.
Bu nevi mahallî tedbirler sulha doğru
gidişi ifade etmekten uzak olsa da,
hiç olmazsa harbin genişlememesi ar-
zusunu göstermek gibi ehemmiyeti az
olmayan ruhi bir halele delâlet eder.
Avrupa garbinde oynanan büyük fa-
ciada Sovyet ağırlığının tesiri düşü-
nülürse, Moskovadan gelen bu terhis
haberinin değeri bir kat daha artar.
Gerçe, hadiselerden azamî istifade
ederek garp hududunda ve bilhas-
sa Baltık hâkimiyetindeki emellerini
kolayca tahakkuk ettirmiş olan Sov-
yet Rusyanın, lüzumsuz yere askerî
maceralara atılması Kremlin ricali-
nin aklı seliminden beklenmezdi. Fa-
kat bu kararda asıl mühim olan ci-
het, Alman - Sovyet beraberliğinin
mahiyetini ve derecesini aydınlatmış
olmasıdır.

Hatırlardadır ki Almanya hariciye
nazırı eylül sonunda Moskovaya git-
tiği zaman Polonyanın taksimi anla-
şması yanında bir de müşterek sulh
beyannamesi neşredilmişti. Bu be-
yanname, Polonyanın işgalinden son-
ra Almanyanın meşhur «sulh taar-
ruzu» nun başlangıcı idi. Bu beyan-
namede, harbin devamına artık lü-
zum kalmadığı, ve sulhu elde et-
mek için iki hükûmetin «müşterek
gayretler» sarfedecekleri bildirildik-
ten sonra deniyordu ki: «Harbin deva-
mı takdirinde, lüzumlu tedbirleri al-
mak üzere Almanya ve Sovyetler bir-
liği hükûmetleri aralarında müstere-
ken istişarede bulunacaklardır.»

Muhtelif sulh teşebbüsleri oldu.
Bunlara, Sovyetlerin ne şekilde işti-
râk ettiklerini bilmiyoruz. Sulh te-
şebbüsleri akamete uğradı. Harb de-
vam ediyor. Müsterek beyannamede
ilân edildiği gibi, Almanya ile Sovyet-
ler arasında «lüzumlu tedbirler» bah-
sinde ne gibi istişareler olduğu ma-
lûm değildi. Yalnız son günlerde,
Berlindeki Sovyet Elçisi ile Almanya
hariciye nazırı arasında - türlü tef-
sirlere meydan veren - sık mülâkat-
lar oldu. Neticede Sovyetlerin ordula-
rını terhis ettikleri haberi geliyor.
Eğer haber doğru ve katî ise, bundan
çıkan ilk netice şudur: Almanya,
Polonyanın taksimine kadar devam
eden ve müşterek sulh beyannamesi-
le hitama erdiği görülen beraber-
likten sonra Sovyet Rusyayı askerî
bir harekete sürüklemeye muvaffak
olamamıştır. Daha önce, Molotofun
büyük nutkunda da sarahatle ifade
edilmiş olan harbe girişmemek arzusu
bu suretle bilfiil teyid edilmiş oluyor.
Berlin - Roma mihverinin iflâsından
sonra Berlin - Moskova anlaşmasının

İngilizlerin torpil toplamağa mahsus bir gemisi görülen bir tayyareye ateşe hazırlanıyor

Londra 24 — Berlin'den gelen ha-
berler Hitler'in garib bir beynelmîl
kaide koymak niyetinde olduğunu
gösteriyor. Nazi ricaline göre deniz-
lerde nasıl muayyen bir saha kara
suları addedilir ve bundan sonraki
kısım herkese serbes bulunursa hava-
ların da böyle olması lâzımdır. Me-
selâ 3 milden yukarısı serbes muntaka
olmalıdır. Bu irtifadan yukarı saha-
dan herkes geçebilmeli ve bu, bitaraf-
lığı ihlâl edilmemelidir.

Almanyanın bu suretle İngiltereye

hava akınları için tayyarelerini Hol-
landa üzerinden geçirmeğe zemin ha-
zırlamak istediği anlaşılmaktadır.

Miknatıslı maynlere karşı tedbir

Londra 24 — Almanların gizlice
denize döktükleri manyetik maynle-
re karşı tedbir alınmaktadır. Bunla-
rı toplamak veya imha etmek için
tahta mayn tarayıcı gemileri kulla-
nılacaktır.

(Devamı 10 uncu sahifede)

Fransada 11 Alman tayyaresi daha düşürüldü

Bir Alman tayyaresi de alevler içinde düştü, içindekiler yandılar

Londra 25 — Dün Fransız topra-
ğında yedisi İngilizler, dördü de
Fransızlar tarafından olmak üzere 11
düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Dünkü hava muharebelerinde müt-
tefik tayyarelerin ve tayyarecilerinin
Alman pilot ve tayyarelerine üstünlü-
ğü bir defa daha meydana çıkmıştır.
Bu üstünlük dün vuku bulan hava
muharebelerinde müttefiklere galibi-
yeti temin etmiştir.

İngiliz ve Fransız tayyareleri gerek
sürat ve gerek manevra kabiliyeti ve
mukavemet bakımından da Almanla-
rına faik bulunuyorlar.

Londra 24 (A.A.) — İngiliz Hava
Nezaretinin bir tebliğine göre, İngi-
liz hava kuvvetlerine mensup tayya-
reler, dün Fransada yedi Alman tay-
yaresi düşürmüştür. Bu tayyarelerin
altı tanesi müttefiklerin hatlarına
yedincisi ise Alman hatlarına düş-
müştür.

Alman tayyareleri, tek tek uçarak
700 metre ve yahut daha yüksekten
keşif uçuşları yapmıştır. Bu tayyare-

bitarafağı ve sulha dayanan hudu-
du Almanyanın hakiki emellerine
uygun olmasa gerektir.

Necmeddin Sadak

(Devamı 10 uncu sahifede)

Dikkatler:

Vapurlarda oparlör

Bir odada on kişi sıcaktan pişse
ve bir tek kişi hasta olup rüzgâr
istemese pencere açılmaz. Bu Um-
mî kaidedir.

Bir vapurda da yüz kişi oparlörlü
radyodan - sözüm ona - keyif duysa,
beş on kişi hasta, sinirli, yorgun, ma-
temli, yahut düşünceli olsa - aynı
umumî muâzeret kaidesi mucibince -
yine sükûtü ihtiyar etmek gerektir.

Bırakın ki, halkın ekserisi, Boğaz
vapurlarında sükânü gürültüye ter-
cih ediyor. Şirket vapurlarının cayır-
tısı ekseriyete elâman dedirtmektedir.
Şunun önüne geçmeli!

Son dakika ilkbahara kadar harp bitecek mi?

Londra 25 — Vaşington'dan bildiriliyor: Amerika Cümhurreisi B. Roo-
sevelt çocuk felci ile mücadelede komitesinin ziyafetinde bir nutuk söyleyi-
rek ilkbahara kadar harbin biteceğini ümid ettiğini söylemiştir. B. Roose-
velt harp bitmez ve Amerika harbe girmese ilkbaharda tatil zamanını
bu cemiyetin kampında geçireceğini ilâve etmiştir.

10,000 tonluk bir İngiliz kruvazörü hasara uğradı

Londra 25 — Bahriye Nezaretinin tebliğine göre 10,000 tonluk Belfast
kruvazörü 21 teşrinisanide May adası civarında ya mayine çarpmak ve yahud
torpillerle suretile hasara uğramıştır. Mürettebattan 20 kişi yaralanmıştır.
Kruvazör tamirdedir.

Bir vapur kafilesi salimen Taymis ağzına geldi

Londra 25 — Bugün dalgalar, York Şayr sahillerine 200 kadar mayn
atmıştır. Almanların bu kadar çok mayn dökmüş olmalarına rağmen bir
vapur kafilesi dün akşam salimen Taymis nehrinin ağzına vasıl olmuş-
tur.

Sovyet gazeteleri Finlândiyaya karşı gene hücumlara başladılar

Berlin 25 — Sovyet gazetelerinin Finlândiyaya karşı yeniden hücumla-
ra başlamaları Helsinkide endişe uyandırmaktadır. Dün Finlândiya kabi-
nesi toplanarak vaziyeti tedkik etmiş ve içtimadan sonra bir tebliğ neşretmiş-
tir. Bu tebliğde Finlândiyanın Sovyetlerle müzakereye kesilmiş nazarile bak-
madığı ve müzakereye tekrar başlamak için Sovyetlerin davetine intizar etti-
ği beyan edilmektedir.

İngiltere, miknatıslı maynleri tahribe başlıyor

Yarı resmî Alman gazetesi: "İngilterenin imha edici harbine aynı şekilde mukabele edeceğiz, diyor

Maynlerin tahrip şekli gizli kalması için Thames nehri vapurlara kapatıldı

Paris 25 — Londradan bildirildiği-
ne göre Yorkşayr sahillerinde en az
200 Alman mayini karaya vurmuş-
tur. Times gazetesine göre Almanla-
rın kullanmakta bulundukları mikna-
tıslı maynler, yeni ve bahriye müte-
hassılarınca meçhul bir şey de-
ğildir. Bunlara karşı mücadele tedbir-
leri de malûmdur. Fakat bütün me-
denî milletler, Almanya da dahil ol-
mak üzere bu silâhı kullanmaktan im-
tina etmişlerdi. Maamafih Almanla-
rın kullanmakta bulundukları bu sil-
lâh da pek yakında akim kalacaktır.
Esasen son 48 saat zarfında mayn-
lerden ancak 4 gemi batmıştır. Hal-
buki günde Thames'e giren vapurların
adedi 300-400 den aşağı değildir.

Dün İngiliz makamatı, Thames ne-
hri bahri seyrisefere kapamışlardır.
Zira İngiliz amirallığı, miknatıslı ma-

ynlere karşı yeni bir mücadele vası-
tasına baş vuracaktır.

Paris 25 — Berlin'den gelen haber-
lere göre Alman Hariciye nezareti ma-
hafili, miknatıslı maynlerle yapılan
harp şeklini müdafaa etmek için İngi-
liz harp gemilerinin, ticaret yolları
üzerinde nöbet beklediklerini bu it-
barle denizlerde ticaret yolu kalma-
dığını ve Almanyanın her tarafa
mayn dökmeye haklı bulunduğunu
iddia ediyorlar.

Roma 25 — Doyçe Politise Kores-
pondenç gazetesi mayn harbi hakkın-
da diyor ki: «İngilterenin Almanyaya
karşı tatbik ettiği imha edici harbe
karşı aynı harp tedbirleriyle mukabele
edeceğini bütün dünyaya karşı isbat
edecektir. Bu mücadele usulünün ise
gizli kalmasını arzu etmektedir.»

Züğürt baba — Düğünlerde çeyiz teşhiri yasak edilmiş!...

Züğürt ana — Nihayet zaman bize uydu desene!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Hollândanın protestosu

İngiltere enternasyonal kanunların kendisine verdiği haklardan vaz geçmeyecek

Lâhaye 24 (A.A.) — Resmen bildiriliyor: Hollandanın Londra elçisi, hükümetinden aldığı talimat üzerine, Almanya hakkında İngilterenin almağı kararlaştırdığı ekonomik mukabelebilimsil tekliflerine karşı Londra hükümeti nezdinde siddetli protestoda bulunmuştur.

Londra 24 (A.A.) — Halen Londra'da bulunan Hollanda ticaret heyetinin pek yakında Londra'yı terkeceği hakkındaki haberleri Reuter tekiyor.

Reuter ajansının bir tebliği

Londra 24 (A.A.) — İyi haber alan bir menbada Reutere verilen malûmata nazaran, İngiltere, bitarafıların içinde bulundukları fena vaziyeti hafifletmeğe ciddi arzu eylemektedir. Zira, İngiltere, seyrüsefaini güçleştiren engellerin ne derece fena olduğunu, bizzat kendi tecrübeleri ile, çok iyi bilmektedir. Fakat, İngiltere, bilmecile Alman ihracatının yakında başlayacak olan kontrolü hakkında Hollanda gazetelerinin ileri sürdükleri mütalâaları katıyen kabul edemez.

Hollandalılar, diğer taraftan, İngiliz kontrol servislerinin bitaraf gemileri ararken çok fazla gecikmelere sebebiyet verdiğini de söylüyorlar. İngiltere, buna çok daha evvel cevap vererek İngiliz servislerinin, ellerinden gelen kolaylıkları yaptığını bildirmişti. Esasen birçok defa, gecikmelerin sebebinin, bizzat gemilerin sahip ve kaptanları teşkil etmektedir. Armatörler, manifestoları evvelden göndermemekte ve yahut hamule hakkında tam ve mufassal malûmat vermiyerek İngiliz servisleri-

nin inceden inceye tetkiklerde bulunmalarına sebep olmaktadır.

Kontrolün, bilhassa Hollanda gemileri için çok sıkı olduğu da söyleniyor. Fakat, acaba bu kontrol, Almanların açık denizlerde kullandıkları usullerden daha feci midir?

İngiltere, enternasyonal kanunların kendisine verdiği haklardan vaz geçmeyecektir.

Hollanda vapur kumpanyaları henüz karar vermediler

Amsterdam 24 (A.A.) — Hollanda armatörleri dün bütün gün müzakere etmişler, fakat, İngiliz limanlarına yapılacak seferler hakkında henüz katı bir karar verememişlerdir. Her kumpanya istediği gibi hareket etmekte serbesttir.

Armatörler, İngiltereye hareket eden gemilerin istifade ettiği Hollanda liman ve geçitlerinin sık sık taranarak maynlerden kurtarılması için ihtiyar edilecek masrafları ödeyecek bir konsorsiyum vücuda getirmek istiyorlar.

«Holland - Amerika Lijn» idaresine ait «Statendam» vapuru dün Timses limanlarına uğramadan Southampton tarikle Newyorka müteveccihen Rotterdamdan hareket etmiştir.

Diğer kumpanyalar tarama usulü ile vapurlarını emniyet altına almak üzere vapurların hareketini tehir etmişlerdir.

İngilterenin Hollandaya atıl bir halde kalan vapurlarını satın almağı teklif ettiğine dair dolaşan haber Hollanda mahfillerinde tekiyor edilmektedir.

Pazarlıksız satış

Müstakil grup reisi meclise bir sual takriri verdi

Ankara 24 (Telefonla) — Parti müstakil grup reis vekili İstanbul mebusu B. Ali Rana Tarhan pazarlıksız satış mecburiyetine dair olan kanunun tatbik sureti hakkında Meclis riyasetine şifahi bir sual takriri vermiştir. Takrir riyasetce, alâkası dolayısıyla, Dahiliye ve Ticaret Vekâletlerine havale edilmiştir. Dahiliye ve Ticaret Vekilleri Meclis dahihi nizamnamesi mucibince bu takrire Meclisin çarşamba günü toplantısında cevap vereceklerdir.

Ankara 24 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canitez'in başkanlığında toplanmış ise de ruza mede müzakere edilecek maddeler bulunmadığından pazartesi günü içtima eylemek üzere dağılmıştır.

Hariciye Vekilimiz İngiliz, Yunan ve Amerikan elçilerine kabul etti

Ankara 24 (Telefonla) — Hariciye Vekili B. Şükrü Saracoğlu bugün öğleden evvel İngiliz, Yunan ve Amerikan elçilerini kabul etmiştir.

Takas işleri

Ticaret Vekili, B. Kâmil Kıbrıslı'ya yeni direktifler verdi

Ankara 24 (Telefonla) — Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlu, bugün de Takas Limitet müdürü B. Kâmil Kıbrıslı'yı kabul etmiş ve kendisine takas işleri hakkında yeni direktifler vermiştir. Bu direktiflerin hususi takas mukaveleleri ile bağı bulunduğumuz memleketlerden yapılacak ithalat için ithalatçılarımıza yeni kolaylıklar teminine matuf olduğu anlaşılmaktadır.

İngiltere ile aramızdaki ticaret münasebetlerini kolaylaştırmak ve arttırmak maksadile bu memlekette yaptığımız ihracata mukabil Merkez bankasının İngilteredeki hususi takas hesaplarında yatan paralarından İngiliz ihracatçılarına lehine akrettilerinde tediyatta bulunulması hakkında geçenlerde alınmış olan karar tatbikatta gayet iyi neticeler vermiştir. Bu karar hususi takas hesap vaziyetleri müsaid olan diğer memleketlere de teşmil edilmiştir. Diğer taraftan da Mersin ile Karadeniz limanlarında takas Limitet şirketinin birer ahangının kurulması hakkında etütler yapılmaktadır.

Türk - Yunan ticaret ve kliring anlaşmaları

Ankara 24 (Telefonla) — Yunanistanla aramızda mevcut ticaret ve kliring anlaşmalarının bugünün ihtiyaçlarına daha uygun bir şekilde tadihi hususunda Yunan hükümeti tarafından izhar edilen arzu üzerine bir müddettenberi yapılmakta olan temaslara ilerlemiştir. İki hükümet mümessilleri arasında bu maksadla yakında müzakerelere başlanacaktır. Müzakerelerin Atınada cereyan etmesi daha ziyade muhtemel görülmektedir.

Mahkeme harçlarında tenzilât

Ankara 24 (Telefonla) — Adliye harç tarifesi kanununu tadilen hazırlanan ve mahkeme harçlarında yüzde 50 ye yakın bir tenzilât yapılmasını istihdaf eden kanun projesi tedkik edilmek üzere Maliye Vekâletine verilmiştir. Proje yakında Meclise sevkolunacaktır.

Lâleli cinayeti

İki kişi yakalandı, tahkikat yapıyor

Dört gün evvel Bayram ayında biri geceyleyin Lâlelide Tayyare apartmanlarının yanındaki sokaktan geçen arkasından atılan dört tabanca kurşunla ağır surette yaralanan, Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştı. Bu vaka etrafında müddeiummülîk tahkikata devam ediyor.

İki yapılan tahkikatta Hamza adında biri Bayramı vuruktan maznun yakalanmış, fakat maznun suçunu inkâr etmişti.

Müddeiummülîk muavinlerinden B. Turğud tarafından yapılan tahkikat esnasında yaralı Bayramın ifadesi alınmıştır. Üç günlük tedavi neticesinde baygınlığı geçen Bayram verdiği ifadede kendisinin vurulan katli olarak bilmediğini, fakat Halil ve Celâl adlarında iki kişiden şüphelendiğini ve bunlarla evvelce aralarında bir kavganın olduğunu söylemiştir.

Bu ifade üzerine müddeiummülîk Halil ile Celâlî yakalıyarak tahkikata bağlamıştır. İki maznun ilk ifaelerinde suçlu inkâr etmişler, Bayramın vurulmasından haberleri olmadıklarını söylemişlerdir.

Tahkikat devam etmektedir. Evvelki maznun Hamzanın bu suçla alâkalı olmadığı anlaşılmıştır.

Fransızlar bir tahtelbahir daha batırdılar

Bu suretle 4 gün içinde 3 Alman tahtelbahiri batırmış oluyorlar

Sirocco Fransız torpido muhribi iki Alman tahtelbahirini nasıl batırdı?

Londra 24 — Fransızlar bir Alman tahtelbahiri daha batırdılar. Bu suretle dört gün içinde batırılan tahtelbahirlerin mikdarı üçü bulmuştur.

Üçüncü Alman tahtelbahirini batıran Amiral Mouché namındaki Fransız Hidrograf gemisidir. Alman tahtelbahiri, torpil atmış, fakat Fransız gemisi, dümen kırmak suretile torpilin boşa gitmesini temin etmiştir. Bunu müteakip Fransız gemisi, bütün süratle Alman tahtelbahirinin battığı sahaya hücum ederek birçok deniz bombaları atmıştır. Düşman tahtelbahirini batırmıştır.

Paris 24 (A.A.) — Fransız amiral-lık makamı, ayın 22 sinde neşredilen resmî tebliğde de bildirildiği vaziyetle üç gün içinde iki Alman denizaltı gemisini batıran «Sirocco» ismindeki Fransız muhribinin faaliyetini hakkında tafsilât vermektedir.

Bir Fransız deniz tayyaresi, bir Alman tahtelbahirinin daldığını gördüğü mahalle bir şamandıra atmış ve civarda devriye gezen harp gemilerini keyfiyetten haberdar etmiştir. «Sirocco» derhal yetişerek şamandıranın yanına iki kere su bombaları atmıştır.

(Devamı 10 uncu sahifede)

Romanyada yeni Kabine

Tatareskonun yeni kabineyi teşkil etmesi Berlinde iyi karşılanmadı

Roma 25 — Yeni Rumen kabinesi ni B. Tatareskonun teşkil etmesi Berlinde iyi karşılanmamıştır.

Londra 25 — Tataresko kabinesi Londra ve Pariste memnuniyetle karşılanmıştır.

Bükreş 24 (A.A.) — Tataresko, geniş bir millî vahdet Kabinesi kurmak üzere, bu sabah konuşmalarına devam etmiştir.

Bükreş 24 (A.A.) — Tataresko, Kabinesini teşkil etmiştir.

Başvekalet ve Dahiliye Nezareti vekillliği Tataresko, Hariciye Nezareti Gafenko, Harbiye Nezareti İlkos, Hava ve Bahriye Nezareti general Teodoresko ve Malive Nezareti Konsantinesko.

(Devamı 10 uncu sahifede)

Prağdaki tenkil hareketi evvelden hazırlanmış

Almanya, Çeklerin pasif müdafaa hareketine nihayet vermek istiyor

Belgrad 24 (A.A.) — (Havas): İyi haber alan mahfillerde söylendiğine göre, son kargaşalıktan evvel Prağda bulunan bazı Almanların verdiği malûmat ve Alman tenkil hareketinden evvel ve sonra cereyan eden hadiseler Alman zımmadamlarının bu tenkil hareketini evvelce hazırladıklarını göstermektedir. Aynı mahfillerde şunlar ilâve edilmektedir:

Almanyanın başlıca gayesi Bohemyada ve Moravyada Çek halkının pasif müdafaa hareketlerine katı olarak nihayet vermektir.

Aynı mahfillerde son hadiselerin Gestapoya Prag üniversitesini kapatmak, talebeyi ve profesörleri nefretmek, operatör Jirasek gibi hararetili vatanperverleri haydut şeklinde göstermek fırsatını verdiği söylen-

mektedir. Bir tek darbe ile bütün Çek münevverleri Almanyanın muhtelif noktalarına dağılmış, temerküz kamplarına kapatılmıştır. Bunu yapmakla Berlin Çek şehirlerinin ve kasabalarının mukavemetini kırmağı ümid etmektedir.

Aynı mahfillerde ilâve edildiğine göre Almanyanın ikinci hedefi Çek devlet adamlarından Paris ve Londra'daki Çek mütecilerinin faaliyetini tenkil mahiyetinde söz almaktır. Berlin Hacha ve Cilas hükümetinin Fransıya ve İngiltereye harb ilân ederek Alman ordusuna sembolik bir yardım da bulunmasını da arzu etmektedir. Bu maksadla Vıajka grupunun faşistleri büyük bir ihtimalle yakında nazırhıklara tayin edileceklerdir.

Yerli Mallar pazarlarına yeni bir idare şekli verilecek

Ankara 24 (Telefonla) — İktisad Vekâleti tarafından Sümerbank Yerli Mallar pazarlarının vaziyetini tedkike memur edilen komisyon tarafından verilen rapor üzerine, muamelâtı günden güne artan bu müesseselere yeni bir idare şekli verilmesi kararlaştırılmış ve verilecek yeni şekli tesbit etmek üzere Vekâletçe mütehassıslardan mürekkep bir komisyon teşkil edilmiştir. Bu komisyon çalışmalarına başlamıştır.

Gümrük, İnhisarlar Vekili Mardinde

Mardin 24 (A.A.) — Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz, dün saat 12.50 de şehrimize gelmiştir.

B. Belle Ankaraya gidecek

Ankara 24 (Telefonla) — Paristen İstanbula gelmiş bulunan Osmanlı Bankası müdürü B. Belle Salı günü buraya gelecek ve bankaya aid muhtelif işler hakkında alâkadarlarla görüşecektir.

Bir kadın soğuktan donarak öldü

Çankırı 24 (A.A.) — Son günlerde ilgaz dağılarında hüküm süren kar fırtınası yüzünden kapanmış olan Çankırı - Kastamonu yolunun açılması için yapılan bütün gayretler neticesiz kalmıştır. Vilâyet hududı civarında salı günü tiptiye tutulan posta kamyonu yolcuları geceyi Derbent jandarma karakoluna sığınarak geçirmişlerdir. Sivriçik köyünden şehre gelmekte olan bir kadın soğuktan donarak ölmüştür.

Büyük Faşist Meclisinin içtimaı

Roma 24 — Büyük Faşist Meclisi Kânunuevvelin 7 nci günü akşamı saat 22 de toplanacaktır. Bu toplantıda bilhassa mayn harbi ve bundan mütevellid vaziyet görüşülecektir.

B. Daladier büyük elçimizi kabul etti

Paris 24 (A.A.) — Daladier bugün Türkiye'nin Paris büyük elçisi B. Behic Erkin'i kabul etmiştir.

Bulgar Kabinesinin yıldönümü

Bulgar gazeteleri hararetili makaleler yazıyorlar

Sofya 24 — Bulgar ajansı bildiriyor: Gazeteler, Başvekil Köseivanof'un iktidar mevkine geçtiğinin yıldönümü münasebetile uzun makaleler neşrederek Başvekilin dahilde bütün sahalarda kalkınma ve haricte de barışın muhafazası ve bütün memleketlerle ve bilhassa Bulgaristanın komşularile iyi anlaşmanın tesis ve idamesi yolunda sarfettiği zayretleri bilhassa tebarüz ettirmektedirler.

Gazeteler Kabinenin dahildeki icraatından bahsettikten sonra diyorlar ki: Takip edilen barış siyaseti, komşuların Bulgaristanına karşı itimadını lade etmiş ve Bulgaristanla Yugoslavya arasında bir ebedî dostluk paktı aktedildiği gibi 1938 de Selânikte aktedilen anlaşma Balkan devletleriyle mühim bir teşriki mesai hatvesi teşkil etmiştir.

Son beynelmilel hadiseler Bulgaristanı her ihtimale karşı hazır ve dahilde ve haricte Bulgaristanın huzurunu temine azimli bulmuştur. Hükümet, resmî beyanatile Bulgar milletinin hissiyatına uygun olan bitaraflığını teyid etmiştir.

Kral Zogu Türkiye'de yerleşecek

Ankara 24 (Telefonla) — Kral Zogu'nun harp vaziyeti dolayısıyla tekrar memleketimizde yerleşmek arzusunu izhar etmekte olduğundan bahsedilmektedir. Haber verildiğine göre, Kral Zogu'nun bu arzusu hükümetimizce kabul edilmiştir. Kral ve maiyeti ya adalardan birinde, yahud da Boğaziçinde ikamet edeceklerdir.

Bergamada zelzele

İzmir 24 (A.A.) — Dün sabah 9.15 de Bergamada bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

İngilterede Alman ve Avusturyalılardan 100 casus tevkif edildi

Londra 24 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: Daily Express'in bu sabah yazdığına göre muhasematın başladığı tarihte Büyük Britanyada alınlukada kalan elli bin Alman ve Avusturyalı müteci Amerika'ya gitmeğe hazırlanırken, içlerinde yüzden fazla casus keşfedilmiştir. Bu sahte müteciler, hakiki müteciler ve memleket müdafaaı hakkında malûmat toplamaktadırlar. Bunlar, şimdi üsere kampında mevkuf bulunmaktadırlar.

Münih suikastı

Gizli Alman radyosu, «Hakiki faileri tanyoruz ve bunun delillerini gösterebiliriz» diyor

Brüksel 24 (A.A.) Berlinden emin bir menbada öğrenildiğine göre Hollandanın kaçırılan iki İngiliz hakkında Hollanda tarafından vaki protesto Alman makamata tarafından itina ile tetkik olunmaktadır.

Londra 24 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: Gizli Alman radyosu, bugün Himmlere hitaben demiştir ki:

«Himmler, kuvvetle iddia ediyoruz ki, yalan söylüyorsunuz, Münihdeki bombanın infiliğinde, ne Elser'in, ne de iki İngiliz suibayının hiç bir suretle dahil bulunmadığını bizim kadar siz de biliyorsunuz.

Suikastın hakiki failerini tanyoruz ve bunun delillerini size gösterebiliriz.»

Londra 24 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: Macar - Alman hududundan alman bir habere göre, Münih suikastının faili olmakla maznun Jorj Elser 937 senesinden geçen haftaya gelinciy kadar Dachau karargâhında mahpus bulunuyordu.

Nasyonal sosyalist bir menbada geldiği söylenen bu haber Elser'in ve ismi mücrimler listesine dahil bulunan Karl Bueolz adında diğer bir mahpusun karargâhı muhafızları tarafından İsviçre hududuna götürüldüğünü ve orada yeniden tevkif edildiğini ilâve etmektedir. Maksad bunları Münih'e getirmek ve Burger Brau Keller biraханesinde yapılan suikastın faali olarak göstermek idi.

Pamuk ve zeytinyağı ihracat birlikleri

Ankara 24 (Telefonla) — İstanbul ve İzmirde pamuk ve zeytinyağı ihracat birlikleri teşkili hakkında Ticaret Vekâletince yapılmakta olan hazırlıklar bitmiştir. Bugünlerde ihracat birliklerinin teşkilüne başlanacaktır.

Japonlar, 4 Çin fırkasını imha etmiş

Tokyo 24 (A.A.) — (Domei) ajansı tebliğ ediyor: Kuangsi cephesinde Japon kuvvetleri Nanningi müdafaa eden 88 inci fırkasile 7 inci, 78 inci ve yen 19 üncü Çin fırkasile 7 nci, 78 inci ve yen 19 uncu Çin fırkasını imha etmiştir.

Tokio 24 (A.A.) — Doeme Ajansı Nanningi zapteden Japon kuvvetleri şimdi cennubi Çin'in diğer mühim merkezlerine taarruz edecektir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Günde kırk iki lira kazanan memur

Nasıl?

Baremi hiçe mi saymış?

Yoksa, -Allah nasip etmesin- fena bir harekete mi cesaret etmiş?...
Ne o, ne öteki... Fakat muhakkak olan şudur: Tanıklarından bir memur, hem de baremin onuncu derecesinde bir memur, yirmi dört saat içinde - helâllinden - kırk iki lira kazandı. Dahası da var: Diğer yirmi dört saatler içinde, -kâh sekiz, kâh on, kâh on beş- «el kâsibü habibullah!» diyerek cebe papelleri indiriyor.

Karısına kürk manto, çocuklarına kalın palto aldı; kendine üç tane pipo edindi; değiştire değiştire püfür-detiyor. Evdeki yemek şeklini islah etmiş olmalı ki, gözlerine fer, harekâtına can geldi. Hani zengin insanların derilerinin altında -ve ekseriya Avrupalılarda- bir lâtif pembelik vardır. Onda da bundan hasıl oldu.

Ne sihirdir? Ne keramettir?

Bakınız anlatayım:

Şu son aylar zarfında pencereden Boğaziçine baktığınız oluyor mu? Bir gece Alman sefaretine ait binanın bulunduğu sırttan aşağı doğru iniyordum. Kendi kendime:

«— A... Ne galatî rüyeyim... - diye düşündüm. - Üsküdar kıyıları sanki daha yakına gelmiş gibi görünüyör... Demek tabiatın bir ışık ve atmosfer oyunu... Fakat ekseriyetle Üsküdar bu derece aydınlık da değildir... Ne olsa gerek?...»

Daha fazla dikkat edince bu zamanıma yanıdığımı anladım. Zira, karşı yakaya aid sandığım ışıklar, meğer, Boğazın ortasında binlerce miktarda yığılan balıkçı kayıklarının karpit lâmbaları imiş.

Hepimiz biliyoruz: Piyasada torik bolluğu var! İçerde satılıyor, harice gönderiliyor. Limanda gemiler durmakta ve denizimizin bu mahsullerini mütemadiyen almakta... İşte bizim balıkçılar da gözümüzün önünde tutuyorlar... Sesleri, şarkıları tâ bu tepelere kadar aksediyor.

Meğer anlattığım bay memur da, öteden beri balığa meraklı imiş. Sırtına tulumunu giyer, kırk liraya tedarik ettiği kendi sandalına her gece atlayarak kalabalığa katılmış. Pek ucuza bir de vesika tedarik etmiş. Kuşuza kova ile su çeker gibi oltayı daldırıyor, çıkıyor; daldırıyor, çıkıyor. (Torik avı insana cidden bu itibarı verir. Bir kere tecrübe ediniz.) Epiyce fenlediği için - oğluyla birlikte - yüz gift tuttuğu olmuş... Fazla uğraşmağa da hacet yok. Zira bir motor, kayıklar arasında dolaşıyor; balıkların çiftini, piyasaya göre hemen oracıkta balıkçılardan satın alıyor.

İşte böylelikle, baremin onuncu derecesindeki bay memur, bu mevsim içinde 638 kâğıdı dürmüş, bükmüş, cebe indirmiş.

Arkadaşları dumanlı kahvelerde:

— Kırdaş kemiiik!... - diye iki bir atarlarken!...

Bir amatörlik insana ne yapabiliyor... Memurların boş vakitlerinde hallerine, mevkilerine, sinlerine, zevklerine göre yapabilecekleri ne amatörlikler var... Oyuncakçılık, bahçıvanlık, heykeltraşlık... Ne bileyim... Tür-lüsü...

Ve belki bunların bir gün getire-

ŞEHİR HABERLERİ

Karadenizde fırtına hafifledi

Büyükderede bekliyen vapurlar Karadenize çıktılar

Karadenizde dört gündüberi devam eden fırtına, dün biraz hafiflemiştir. Dün hava, seyrüsefaine müsaid olduğu için 48 saatteberi Büyükdere koyunda bekliyen vapurlar, Karadenize çıkmışlardır. Bu arada Bartın postasını yapacak olan Mersin vapuru da Boğazdan dışarı çıkmış, lakin havanın muhalefetinden dolayı yoluna devam edememiştir.

Mersin vapuru dün limanımıza gelmiştir. Vapurun yolcularını bugün hareket edecek olan Üçgen vapuru götürecektir.

Fırtına dolayısı ile Samsuna yaklaşıp da yolu çıkarmıyan İzmir vapuru limanımıza dönmüştü. İzmirin Samsun yolcularını, dün Tari vapuru götürmüştür. Dün 12 de gelmesi beklenen Ege vapuru ancak saat 19 a doğru limanımıza gelebilmiştir. Bu-

gün de saat 14 de Karadenizden, Karadeniz vapuru beklenmektedir. Dün Egede şiddetli rüzgârlar esmişse de hiç bir kaza kaydedilmemiştir.

Dün İstanbulda hava kapalı geçmiştir. Sıcaklık en fazla 10, en az 5 derece idi. Ankarada sabah sıfır, sekizde 1, 12 de 2 derece idi. Doğu Anadolu'ya kar yağmaktadı. Erzurumda karın irtifai 6 santimetredir.

Umumî meclis dün toplandı

Belediye zabıtası talimatnamesi etrafında münakaşalar oldu

Umumî meclis, dün birinci reis vekili B. Necib Serdengeçtinin reisliği altında toplanmıştır. Belediye zabıtası talimatnamesinin karışık yağlara aid bir maddesinin tadili hakkındaki teklif münaşesetle azadan B. Şerefeddin, Belediye zabıtası talimatnamesi maddelerinden bir kısmının tadili etrafında ara sıra teklifler yapıldığını, halbuki meclisin vaktile bu talimatnamenin mühim bir kısmını müzakere ettiğini söyleyerek talimatnamenin biran evvel çıkarılması lüzumuna işaret etti.

Belediye reis muavini B. Rifat, talimatnamenin tedkik edildiğini ve bugünkü kanunî mevzuatımıza uygun bir sekile sokulmağa çalışıldığını, yakında meclise verileceğini söyledi. Teklif, mülkiye, kavanin, sihiye, iktisad encümenlerine havale edildi.

Araba iskelelerinde kaymakamların verecekleri rapor dahilinde kamyon çalıştırılması etrafında mülkiye encümeni mazbatası okundu. Küçük bir münakaşadan sonra mazbatanın bir kere de iktisad encümenince tedkiki muvafık görüldü. Meclis, pazartesi günü toplanacaktır.

İki kişi boğuldu

Birisin hüviyeti henüz anlaşılmadı

Son yirmi dört saat içinde şehirde, iki boğulma vakası olmuştur. Bunlardan biri Beşiktaş'tadır:

Kurucuşme kömür depolarında çalışan on altı yaşlarında Paço isminde bir çocuk, liman idaresine aid bir kulübenin yanından denize ayaklarını sokarak yıkamak istemiş, fakat bu sırada muvazenesini temin edemiyerek düşmüş ve boğulmuştur. Polis, çocuğun cesedini araştırırken da henüz bulunamamıştır.

İkinci vaka, Galata rıhtımı civarında olmuştur: Gece saat yirmi dörde doğru, Köprünün Kadıköy iskelesi dubaları civarında müşteri bekliyen sandalcılar, bir adamın sendeliye sendeliye rıhtım üzerine geldiğini, bir aralık muvazenesini kaybederek denize düştüğünü ve bir kaç saniye içinde boğulduğunu görmüşlerdir.

Kayıklar keyfiyeti polise bildirmişler, cesed aranmışsa da bulunamamıştır. Bu adamın kim olduğu da henüz meçhuldür.

cekleri menfaat, insana baremdeki hukukunu da teptirebilir... Bir çok insan, devlet kapısından serbes mesleklerle sığıyabilir... Hususî otomobil sahibi, servet, şöhret sahibi olur; yüz liralık apartmanlarda ekalliyet teşkil eden Ahmedlerin, Mehmedlerin sayısını kabartır...

Bir mevsimde bir kaç yüz çift balık tutmakla insan milyon olmaz ama, dalyan sahipliğine, balık sanayii direktörlüğüne, şahsî refaha, millî refaha bu yoldan «birşey yapmak», «teşebbüs etmek» yolundan gidilir. Boş vakitlerinde esnemekten, ve gele atmaktan değil...

(Vâ-Nâ)

Karilerimizin mektupları

Sosisonlar nasıl yapıyor?

Dün akşam işimde geç kalmıştım. «Bir bardak bira ve iki çift sosisonla bu geceyi atlatayım!» dedim. Fakat hastalandım. Sebebi bira değildir. Zira onu tekrar içebilirim; halbuki sosisondan bir tiksime hasıl oldu.

Bu avrupalı sucukların dana etinden de pek lezzetli yapıdır. Sürümü çok, yemesi lezzetli, pişmesi kolay şeylerdir. Memleketimizde de revaç buluyorlar. Kayseri pastırma ve sucukları bir zabtî rabt altına konulduğu şu sırada sosis imalatını başbos bırakmamalı. Benim yediğimde her halde muzır maddeler vardı. Dikkati celbedirim.

Foti Papadopoulos

KÜÇÜK HABERLER:

★ Beyazıddâ Reşad ve Musa adlarında iki kişi dün birbirleriyle şakalaşırken Musanın elinde bulunan balta Reşadın başına isabetle yaralanmasına sebep olmuştur.

★ Elli yaşlarında İhan isminde bir kadın, dün Çarşıkapıda tramvaya binmek isterken muvazenesini temin edemiyerek düşmüş ve yaralanmıştır.

★ Tahmil tahliye amelesinden Yunus, şamandıradan bağlı bir İtalyan vapurunda çalışırken vinçteki bir balyenin başına isabet etmesiyle ağır surette yaralanmış, berayı tedavi Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

★ Aksaray, Beyazid ve Şehzadebaşı civarında gazinolardan müşterilerin palto-larını çalan Kemal adında bir Sultanahmed ikinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiş ve suçu sabit görülerek bir sene hapse mahkûm olmuştur.

★ İspanya ile yeni bir ticaret mukavelesi yapılmıştı. Kadar Türk - İspanyol ticaret muamelelerinin takası esası üzerinden tedvir edilmesi kararlaştırılmış ve alâkadarlara bildirilmiştir.

★ İhtikarla mücadele komisyonu dün öğleden sonra muntaka ticaret müdürlüğünde toplanmıştır. Toplantıda, ihtikar yaptıkları haber verilen bazı müesseselerin vaziyetleri görüşülmüştür. Bundan başka dün, muntaka ticaret müdürlüğünde takas komisyonu toplanarak muhtelif takas muamelelerini gözden geçirmiştir.

★ İtalyan bandıralı Kapo Arma vapuru ile limanımıza yeniden elektrik malzemesi, kimyevi esya, cam, demir esya, tenekeler, kireç kaymağı, fotoğraf malzemesi, Hollanda bandıralı Hebe vapurule de çay, kahve, kimyevi esya gelmiştir.

★ Çemberlitaşın civarı, bir kaç sene evvel tanzim edilmiş ve buradaki köhne barakalar kaldırılmıştı. Fakat şehircilik mütehassısı B. Prost şehirdeki âbidelerin etrafını temizlemek ve açmak hususunda bazı kayıtlar kabul ettiğinden Çemberlitaşın etrafı da yeniden tanzim edilecektir. Bu suretle istimlak suretile kaldırılacak binalar hakkında bir proje hazırlanmak tadır.

★ Halk Partisinin şehrimizdeki nahiye kongreleri bitmiştir. 5 kânunuevveliden itibaren kaza kongreleri toplanacak ve 1 kânunusaniye kadar kaza kongreleri bitecektir. Parti vilâyet kongresi gelecek sene toplanacaktır.

Bir kadın yanarak öldü

Gaz lâmbasile mutfağa inerken düştü, lâmba parladı

Küçükpazar'da Hacıkadın mahallesinde 37 numaralı harab bir evde yalnız başına oturan Firdevs adında yetmiş yaşlarında bir kadın evvelki gece elinde gaz lâmbasile mutfağa inerken muvazenesini kaybederek düşmüş, elindeki lâmba parçalanmıştır.

İhtiyar kadıncağız kendini kurtarıp kalkmağa vakit bulamadan lâmbadan düşen gazlar birdenbire parlamış ve Firdevs alevler arasında yanarak ölmüştür. Vakayı haber alan müddelimumilik tahkikatı başlamış, Firdevsin cesedi kömür halinde mutfakta bulunmuştur. Adliye doktoru B. Salih Hâşim tarafından cesed muayene edilmiş, gömülmesine ruhsat verilmiştir.

Belediye tavuk yetiştirmek için bir müessese kuracak

Belediye bir tavuk müessesesi ve mezbahası tesisine karar vermiştir. Bu müessesede tavuklar fennî surette yetiştirilerek ve kesilerek tavuk etinden konserve ve sair yapılabilecek. Şehrin taze yumurta ihtiyacı da temin edilecektir.

İki ev çöktü

Bir ev de hasara uğradı, nüfusça zayıt yok

Hollanda bankası direktörüne aid bulunan Büyükdada Şehbal sokağındaki bir ev, fazla yağın yağmurların tesiriyle dün çökmüş ve bu inhidam, bitişigindeki Kocunun evinin üzerine doğru olduğu için o evi de hasara uğratmıştır. Zabita, evi tahliye ettirmiş, insanca zayıt olmamıştır. Hasköyde Kececi Piri mahallesinde Kadriye sokağında B. David Şaloma aid üç katlı kârgır bir ev de yağmurların tesiriyle kısmen yıkılmıştır. Burada da insanca zayıt olmamıştır.

Ekmek fabrikası için bir mütehassıs getirilecek

Vali ve Belediye Reis Dr. Lütfi Kırdarın Romanyada bulunduğu sırada Bükreşte ve Köstenceye yaptığı tedkiklerin İstanbul Belediyesine taalluk eden kısımlarına aid notlar, Belediyenin alâkadar şube şeflerine bildirilmiştir. Alâkadar şefler, bu notları tedkik edecekler, kendi şubelerine taalluk eden ihtiyaçlara göre şehrimizde yapılabilecek işler etrafında birer rapor hazırlayarak Valiye vereceklerdir. Bu raporlara göre istifadeye elverişli mevzular etrafında faaliyete geçilecektir. Bu arada bilhassa ekmek fabrikası etrafında fazla durulmuştur. Belediye, biran evvel bir ekmek fabrikası kurmak istediğinden bunun için bir mütehassıs celbedecek ve bu mütehassısın vereceği rapora göre İstanbul'da ilk ekmek fabrikası tesis edilecektir.

Sabıkalı bir yankesici yakalandı

Muhtelif vilâyetlerde yankesicilikler yapıp İstanbul kaçmaktan maznun Kegork, namı diğer Osman burada yakalanarak adliye teslim edilmiştir. Yapılan tahkikat evrakına nazaran bu adam İzmir, Sivas, Malatya ve Bursa da yankesicilik suretile birçok adamların paralarını çalmıştır. Mahkeme, Kegorku tevkif ederek mevkufen Bursa'ya gönderilmesine karar vermiştir.

İSTANBUL HAYATI

Kış bastırdı

Pastırma yazı bekliyerek kendimizi avutmağa çalışırken kışın ayazı birdenbire tokat gibi yüzümüze çarptı. Şeker bayramını hoşça geçirdikten sonra kış babanın kırbaç vızıltıları cınlamağa başladı. Güneş, göz kubbenin derinliklerindeki sırça sarayına çekilip perdelerini kapadı. Sabahın donuk aydınlığı camlarda, saçaklarda zıplayan yağmur damlalarının boğuk tıktırtıları tüyleri ürpertiyor. Göz kapakları bir türlü açılmıyor, gerindikçe çıtırdayan mafsallar birbirinden ayrılır gibi sızıyor... Sokakların manzarası insana büsbütün kasvet veriyor. Sert rüzgâr önünde toz haline gelmiş buz parçaları gibi serpiyen yağmur, kirli bir tül perdeyi andırıyor. Şehre çullanan bu perdenin altında minareler, evler birer hayalet gibi farkediliyor. Sabun kalıpları gibi kaypaklaşan ıslak kaldırım taşları üzerinde seke seke yürümeğe çalışırken çukurlara toplanan çamurlu su gölcükleri sık sık yolu kesiyor. Hele, homurdana homurdana sağdan soldan geçen otomobil, kamyon, tekerleklerinin savurdukları zifoslar arasında yürümenin imkânı kalmıyor.

Bir hafta evveline kadar kalabalık eksilmiyen caddeler şimdi bomboş. Pardesülerinin yakalarını kaldırıp dükkân saçakları altına sığınan yolcular karşın bir tramvay görür görmez hep birden koşuyorlar. Fakat binmek ne mümkün?... Daha ilk istasyonda hepsi tıklım tıklım doluyor. Tramvay vatmanları, otobüs şoförleri, kurunuvstanın zafer arabası sürücüleri gibi gururî etrafı süzerek istasyonda durmağa lüzum bile görmeyen geçiyorlar.

Mahalle aralarında kış müjdecisi turşucuların acı feryadları çınıyor: — Heeccc, turşuuuu...

Bu feryadları duyduka kulaklarda, yoğurtçuların bağırmaları uğulduyor, gönüllere bahar hasreti çöküyor.

Birçok evlerde sobalar kuruldu. Fakat, geçen sene kışın hafif geçtiğini düşünüp, bu sene de son zamana kadar ılık havalara aldananlar hâlâ mangallarla idareye çalışıyorlar.

Sabah erkenden dolan kahvelerde, gazinolarda gecenin geç vakitlerine kadar kalabalık eksik olmuyor. Geceleri, bilhassa tatil günleri sinema kapılarında kumıldanmanın imkânı yok. Sayfiye eğlencelerinin, kır gezintilerinin hasreti sinema perdesinde avutuluyor.

Gazinoda bir ahabpla konuşuyorduk:

— Ankaraya, Konyaya kar yağmış. Dedim. Omuzunu silkerek dudak büktü:

— Aldırış etme canım. Karın buraya gelmesi için daha çok vakit var.

Yan tarafta oturan bir ihtiyar söze kârısı:

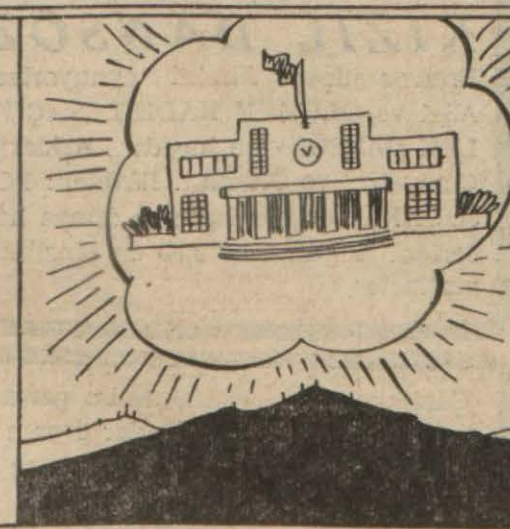
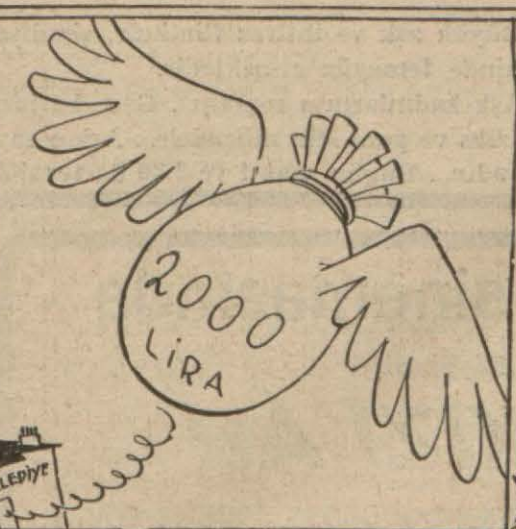
— Aldanıyorsun evlâdım. Kışın şakası olmaz. Birdenbire öyle bir gelir ki, kar kapıyı kesince insan şaşırır kalır.

Cemal Refik

Elektrik, Tramvay, Tünel idarelerinin bütçesi

940 senesi kânunusaniyeden itibaren tatbik edilecek Elektrik, Tramvay Tünel idarelerinin 940 bütçesi, umumî meclisin bütçe encümeni tarafından tedkik edildi. Encümen, evvelki gün geç vakte kadar idarenin Metro Hanındaki merkezinde meğul olmuş ve dün de Belediyede çalışmıştır. Bütçe meclisin pazartesi günü toplantısında müzakere edilecektir.

Bay Amca ve plân!...

— Şehir tiyatrosunun başına gelenleri duydun mu bay Amca?...
B. A. — Hayrola!...— Dur anlatayım: Hani yeni tiyatro binası yapılacaktı ya!...
B. A. — E, sakın vazgeçilmiş olmasın?...
(Vâ-Nâ)— Hayır, iki bin liraya yaptırılan plânın kusurlu olduğu görülmüş!...
B. A. — Edebiyat kitapları gibi desene!

— Evet!... Bir de tahkik etmişler, meğer plânı yapan zat mimar değil, nakkaşmış!... Amma paralar gitti, gider!...

B. A. — Çok şükür yarabbi, verilmiş sadakamız varmış!...
— ?...
B. A. — Ya bina yapıldıktan sonra bu iş anlaşılacaktı!...

Türkiyenin ses dehası MÜNİR NUREDDİN'in İLK FİLMİ:

ALLAHIN CENNETİ

nde misilsiz sanatkarımızın İstanbulu gasyeden lâhuti şarkılarını

MİLLÎ ve ALEM DAR Sinemalarının

en son sistem makinalarında zevk ve hayranlıkla dinleyebilmemiz için

SON FIRSAT

Filim 4 gün daha gösterilecektir.

Çarşambadan sonra da temdid olunmayacaktır.

Bugün 1 den itibaren ve yarın 11 den itibaren devamlı matinelere.

TAKSİM sinemasında**YENİÇERİ HASAN****Türkçe sözlü ve Türkçe şarkılı**

Bestekârları: ARTAKİ — SADİ — ZEKİ Okuyanlar: Muallâ - Numan İçlises - Hamiyet Duygulu
 Musiki hey'eti: Kemani Sadi - Kemani Demir Ali - Kanuni Ahmet - Klarnet Şükrü
 Udi Zehri - Rakkase: Ayşe Müjgan İlahiler - Peşreffer - Semailer - Gazeller - Şarkılar ve raks havaları
 Seans saatleri 11 - 12.40 - 2.20 4. - 5.40 - 7.20 - 9

11 - 12.40 - 2.20 tenzilatlı matinelere tam vaktinde gelinmesi rica olunur.

20 ayda Amerikan milyonlarının hazırladığı...
 20 haftada binlerce artistin kudretleriyle ördüğü...
 20 büyük kimyagerin aylarca renklerini yarattığı...

Sanatın büyük zaferi

VATAN KURTARAN
ARSLAN
 filmini

20 günde LALE'de tam 82,585 kişi gördü... Bu şaheseri herkesin görebilmesi için 5 gün daha gösterilecektir. İlâveten: METRO JURNAL'ın en son harp haberleri. Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilatlı halk matinelere. Bu filim pek yakında Ankara'da ULUS sinemasında gösterilecektir.

Bugün İPEK sinemasında

Akıllara hayret ve dehşet verecek bir maceranın kahramanı

TARZAN VE OĞLU

(TÜRKÇE SÖZLÜ)

Hakiki T A R Z A N rolünde dünya yüzme şampiyonu

JONNY WEISSMÜLLER ve MORIN O'SULLIVAN

Filme ilâve olarak FOKS, dünya havadisleri gazetesi
 Bugün saat 1 ve 2.30 da tenzilatlı iki matine vardır.

Dünyanın 9 uncu Harikası...

FRANKENSTEIN'in OĞLU

(Fransızca sözlü)

BORIS KARLOF

Basil Rathbone - Bela Lugosi

Sinema tarihinin şimdiye kadar yapmadığı en KORKUNÇ, en MÜTHİŞ ve en MUAZZAM filmi
 Pek Yakında sinemasında

İdeal aşk... Sahar Kovboy... Yıldızlar yıldızı...

GARY COOPER
MERLE OBERON
 ile beraber çevirdiği
KOVBOY'UN AŞKI

Fransızca sözlü. Büyük aşk ve macera filminde, bu hafta

SARAY**Sinemasında**

takdir alkışlarıyla karşılanmaktadır. İlâveten: FOX JURNAL en son harp ve dünya havadisleri. Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilatlı matinelere.

Bugün MELEK sinemasında

GÖRENLERİN ve BÜTÜN İSTANBUL HALKININ GÜZELLİĞİNDEN BAHSETTİĞİ ŞAHESER.

SONSUZ AŞK

(Fransızca sözlü, Baş rolde LUISE RAINER)

AŞK - GÜZELLİK - SANAT ve KADINLIK FİLMİ

Filme ilâve olarak FOKS dünya havadisleri ve renkli VENÜS YANARDAĞI NAPOLİ FİLMİ

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilatlı matine

MICHELE MORGAN**Bu hafta SÜMER Sinemasında**

Görülmemiş bir muvaffakiyetle gösterilmekte olan

BAR KADINI

Büyük aşk ve ihtiras filminde, şimdiye kadar görülen bütün filmlerinin fevkinde temayüz etmektedir.

Aşk kadınlarının romanı... Gece barlarında erkeklerin ihtiras ve sefahatleri...
 Lüks ve para için mücadele... Aşkın saykasiyle tekrar hayata atılan düşmüş kadın... Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilatlı matinelere.

YILDIZ sinemasında

Mevsimin 2 Büyük filmi

1 - GENÇ KIZLAR

Dehakâr artist LOUISE RAINER - MELVYN DOUGLAS - ROBERT YOUNG

ve

2 - Artist ve Modeller

Şehzadebaşı FERAH'da

Sesleri tabiileştiren hiçbir yerde eş bulunmayan son sistem makinaleri:

Bu çarşamba matinelere

ÜMİT ŞARKISI**ÜMMÜ GÜLSÜM**

Türkçe sözlü - Arapça şarkılı film, «Aşkın Göz Yaşları» şaheserinin kazandığı muvaffakiyeti gölgede bırakacaktır.

Beşiktaş SUAD PARK sinemasında

DİKKAT: Tam saat 8,30 da iki film birden

Beyaz Melek

Simone Simon, James Stewart

İlâveten: Ebedî Şef ATATÜRK'ün ölümünün birinci yıl dönümü münasebetile Ankara ve İstanbul'da yapılan ihtifal ve ATATÜRK'ün onuncu yıldönümünde milletine hitabesi.

İstiklâl Savaşı

Freston Foster, Barbara Stanwick

KOMEDİ - FRANSIZ YILDIZLARI
 VERA KORENE JEAN GALLAND
 WORMS bu hafta

SAKARYA Sinemasında

toplandılar ve Parisin büyük operası
 balet heyetinin iştirakile

KIZIL DANSÖZ

Fransız süper filmi oynuyorlar.
 AŞK ve ÖLÜMÜN KADINI... «ÇİPLAK DANSÖZ» ün hayatı... Aşkları...
 Cinayeti... ve Ölümü... İlâveten: FOX JOURNAL en son harp ve dünya haberleri. Bugün 1 ve 2,30 da tenzilatlı matinelere.

Çarşıkapı

AZAK

Sinemada

Tel: 23542

Yalnız bu çarşamba gününe kadar devam edecek olan:

GÜLNAZ SULTAN

Türkçe sözlü - Türk musıklı Bu hafta İstanbul tarafının hasılat ve izdiham rekoru kırdığını, yer bulamayıp geri dönmek mecburiyetinde kalan sayın sinema meraklılarına sorun

Şehzadebaşı

FERAH

Sinemada

Tel: 21359

Almanyanın ablukası

İngiltere ile Almanyanın birbirlerini sıkıştırmak ve hariçle muvasala yollarını keserek iktisadi hayatlarını imha etmek için giriştikleri mücadele son derecede şiddetlendi. Almanlar İngiltere sahillerine ve bahusus ticaret ve harp imkanlarına giden seyrüsefer yollarına torpil dökerek Büyük Britanya adasının hariçle muvasalasını sekteye uğratmağa çalışıyorlar. İngiltere de mukabelebilmişil olarak deniz yollarında her geminin aranılarak içinde bulunacak Alman eşyasının zaptedileceğini ilân etti.

İngiltere bu tedbirle Almanyanın hariçten kaçak mal getirmesine de malî imkân bırakmadığı düşünmüştür. Çünkü deniz aşırı memleketlere gönderilen Alman mallarının bedeli ile harp malzemesi her türlü ham maddeyi tedarik etmek ve bunları nakle vasata olacak gemi bulmak kolaydır.

Almanya için artık büyük denizlerin ötesinden mal getirmek ve oralara göndermek çok güçleşmiş oluyor. Gerek iktisadi hayatın muhafaza etmek gerek harp sanayiini devam ettirmek için karada ve iç denizlerde hemhrudud bulunduğu memleketlere muhtaç bulunuyor. Bu memleketlerden başlıcaları İskandinav ve Balkan yarım adalarıdır.

Dünyanın en zengin ve en balis demir cevherleri İsveç, Norveç ve Finlandiyada bulunuyor. Lâkin bu madenlerin Kutup denizine ve Atlas Okyanusuna yakın olanlarından istifade edemeyecektir. Baltık denizine yakın olanlarından geçen umumî harpte olduğu gibi demir alabilecektir. Fakat bunun için Almanyanın İsveç ihtiyacı olan maddeleri vermesi lâzımdır.

Balkan adasının maden cihetinden en zengin olan memleketi Yugoslavyadır. Avrupanın en zengin kurşun ve bakır madenleri Yugoslavyada bulunuyor. Geçen sene Yugoslavya harice iki buçuk milyon sterlinlik bakır ve bir milyon sterlinlik kurşun satmıştı. Fakat bakır madenleri bir Fransız ve kurşun madenleri bir İngiliz kumpanyasıdır. Bunlar Almanlara mal satmak istemezler.

Yugoslavya hükümeti ahiren neşrettiği bir emirname ile bu gibi madenlerin istihsal ve ihracını kendi eline almıştır. Bu hükümet bakır, kurşun ve kalya münhasıran silah ve diğer müdafa malzemesi mukabilinde satmağa kararlaşmıştır. Alüminyum imalinde kullanılan Bauxit maddesinin Almanya ya ihracına şimdiden müsaade etmiştir.

Almanya için kendisinin şimalinde ve cenubunda bulunan memleketlerin vaziyeti harbin aldığı son şekilden dolayı fevkalâde ehemmiyet bulmuş oluyor.

DÜNYADA NELER OLUYOR

Übermikroskop

Mikroskopun keşfi tebahette büyük bir inkılâp yapmıştı. Geçen sene bunun fevkinde ve çok kuvvetli bir mikroskop keşfedilmiştir. Übermikroskop yani mikroskop fevki ismi verilen bu âlet bir sene içinde fevkalâde faydalar temin etmiş ve tebahetin bir kat daha terakki ve inkişaf bulmasına hizmet etmiştir.

Übermikroskopun kâşifleri doktor Ruska ve doktor Herforder von Borries isiminde iki genç Alman âlimidir. Yeni âlet bakteriyoloji ve virus araştırmalarında ve bahusus kan tedkiklerinde bütünü yeni neticeler vermiştir. Meselâ şimdiye kadar hayvanlarda hastahkların baki mikropoların kürrüvü

ve yuvriak olduğu zannolunuyordu. Halbuki übermikroskop bunların mikap ve kübik şekilde olduğunu isbat etmiştir. Bazıları da uçları yuvriak mensuri şekilde dir.

Gene bir cam sathına konulan kanın teşkil ettiği mecralarda protoplazmaların bün-yeleri değiştiği bu âlet sayesinde keşfedilmiştir.

Bakterilerde tevarüs vetiresi bu âlet sayesinde tedkik edilmiştir. Tavuk veremi basilleri bu âletle tedkik edildiği zaman bazı kimyevi esas taşların mevkileri tayin edilmiştir. Übermikroskop şimdiden verdiği ilmi ve nazari neticeleri ilmin ilerlemesi için yeni yollar açılmasına hizmet edecektir.

İzdivaç mektebi

Amerikada Teksas eyaletinde garip bir mektep açılmıştır. Bu mektep, evlenecek çiftlere mahsustur. Bu mektebin müessisleri olan iki Amerikalı kadının iddialarına göre, evlenmek için kocanın yalnız karısını

sevmesi ve ailesini geçindirmeye kazancı olması kâfi değildir. Evlenecek çiftlerin ideal karı, koca olabilmeleri için muhakkak surette izdivaç mektebinde okumaları lâzım imiş.

Amerika Birleşik hükümetleri beynelmilel sergi komitesi reisinin Ankara gittiğini ve Amerika seferatinde şerefine bir ziyafet verildiğini yazmış- tır. Ziyafette Başvekil ve Vekiller de bulunmuşlardır. Yukarıdaki resimde Başvekil, Amerika sefiri ve sergi komitesi reisi görünüşyorlar.

Türk - Rumen anlaşması

Ankarada tasdik edildi

15 gün evvel imzalanmış yeni Türk - Rumen ticaret anlaşması, Ankarada tasdik edilmiştir. Bu anlaşmanın esas kılınğıdır. Anlaşma, bazı eşya hakkında muayyen kıymette tahsisat vermektedir. En çok tahsisat alan eşya arasında tıbbi ve kimyevi maddeler, odun ve kereste, mayı mah-ruk vardır. İhracat eşyasından da mak-den kömürü, deri, susam, balmumu, zey-tin taneşi, zeytinyağı, tiftik, ham pamuk gibi maddelere en çok tahsisat verilmiş-tir.

Bu husustaki kararname dün akşama kadar gümrüklere tebliğ edilmemiştir. Bu tebliğin bugün yapılacağı zannedilmek-tedir.

Kız talebe yurdu yakında açılacak

Halk Partisi tarafından Parti binası arkasında tesis edilen yüz kişilik kız talebe yurdu 16 teşrinisandan itibaren faaliyete başlamıştır. Şimdiye kadar 43 talebe kaydedilmiştir. Yurdun açılması merasımı yakında yapılacaktır.

Ekmeççilerin müracaatları

Ekmeççilerin ekmeç flatlerine zam yap-mak için Belediyeye müracaat ettiklerini yazmıştık. Ekmeççilerin ileri sürdükleri iddialara göre harpten evvel 600 kuruşa satılan ekmeçlik unun çuvalı son zaman-larda 625 ve 630 kuruşa kadar yükselmiş-tir. Kepek flatleri de vaktile 180 kuruşa kadar muamele görürken, son günlerde ihracına müsaade edilmesine rağmen ke-peğin çuvalı 100 kuruştan bile müsturi bulanamamaktadır. Diğer taraftan memle-ketimize çuval ihrac eden birçok memle-ketler, çuvalardan harp hali münasebeti-le kum torbası vesale yaptıklarından çu-val ithali pek azalmış ve çuval flatleri 30 - 35 kuruş artmıştır.

İşte firmalar bütün bu sebeplerden do-layı ekmeç flatlerini zam yapmasını ista-ıyorlar. Halbuki Belediye, ekmeç flatleri-nin tesbitinde zahire borsası flatlerini esas ittihaz ettiğinden ve ekmeç flatleri-ni arttıracak ciddi bir sebep bulunmadığın-dan firmaların bu müracaatlarını müba-lâğalı bulmakta ve ekmeç flatlerine şimdiki-lik bir zam yapılmasına bir sebep görme-mektedir.

İki dedi - kodu

Yazan:

HALİDE EDİB

Bunlar, sırf günün dedi - kodu diye değil uyandırdıkları fikir ve gör-üş meselelerinden dolayı şahsi çe-şmeleri haricinde mütalâa edilemeye- değer zannındayım.

1 — Yanlış kitap meselesi.

Bunu, muallim, muharrir, üniver-site talebesi, meslek sahibi münevver, sırf fikir cereyanları alâkadar, hat-tâ dedi - kodu mübtelâsı bir hayli genç, orta yaşlı, hattâ ihtiyar ağın-dan dinledim. İştiklaklarını imkân da-iresinde bir münakaşa ve mükâleme şeklinde yazmağa çalışacağım.

Mesele, matbuatta bir muallimin diğer muallimin mekteplerde okutu-lan edebiyat kitabında yanlışları liste halinde neşretmesiyle aklıdır. Yan-lış eser sahibi, daha doğrusu taraf-tarları, derhal mukabil taarruza geç-ti münekkiddin kendi eserlerindeki yanlışları ortaya atmağa çalıştı. Bu çarpışmadan ortaya bir yanlış kitap meselesi çıktı. Söylenen sözler ara-sında kendime aid olanları H harfi altında tasrih ediyorum.

Lam — Yanlış kitap meselesine ne buyurursunuz?

Mim — Olur ya, basım hataları...

Nun — Birinci tabında belki fakat ikinci tabında müellif neden tashih etmedi?

Mim — Doğru fakat münekkiddin kendi kitabındakilere ne dersiniz? Meselâ (burada misaller zikredildi.)

H — Kendi kitabında hata olan adam başkasının hatasını görmemeli mi?

Mim — Bence hata bulacak adam hatasız olmalı?

H — İddianızın mantıklı neticesi şu olur: Her insan hata yapar, o halde kimse hata bulamaz, o halde tenkid tamamen ortadan kalkar, hiç bir fik-rin yahud müessesenin islahı imkân kalmaz.

Mim — Fakat efendim tenkid edil-en adamın kitabı hiç olmazsa me-todla yazılmıştır.

Nun — Münekkiddin de en orijinal muharrirlerimizden biridir...

Lam — Bunların hiç biri ikisinin de bu kadar yanlış kitap yazmalarını mazur göstermez. Bizi mahveden acele efendim, acele... Ne oluyoruz? Ben de sizin gibi (burada hitab bana) tenkide taraftarım.

Mim — Fakat münekkiddinler daima işi bizde şahsiyet döküyor, hiç olmaz-sa sözlerinin arkasında şahsî menfa-at oluyor. Meselâ...

Lam — Orasını bırak birader, sen acele meselesine gel.

Nun — Ben aceleye taraftarım, çünkü biz bazı sahalarda çok geri kal-dık, ancak dolu dizgin terakkiye doğ-ru gidersek...

Mim — Ben acelelin düşmanıyım. Bence hiç iş yapmamak yanlış iş yap-maktan daha iyidir...

Münakaşa uzadı, dal budak salı-verdi. Yanı mevzu mektep kitapları-nın hududunu aşti, ve yanlış kitap meselesi içine bütün fikir hayatımızı aldı.

Muhtelif zamanlarda kısmen şahsî tarafı galebe çalan münakaşaları din-ledikten sonra mücerred taraflarını ayırd etmeğe çalıştım. Vasil olduğum netice bazı esaslarda hiç olmazsa mü-nevver tabakanın muayyen bir kıs-mının vazih kanaatleri, ve bu esasları tatbik sahasında tecrübe ve müşa-hedeye dayanan inandıkları usuller ol-ması zaruretidir. Yanlış kitap münakaşası bence şunları ortaya atıyor.

1 — Acele meselesi:

Bunda iki taraf var: Biri kâfi ace-le etmediğimizi, öteki fazla acele ile fikir ve mektep hayatında anarşi vü-cude getirdiğimizi iddia ediyor. Hangisi doğru?

2 — Kemiye ve keyfiyet:

Acele taraftarları yalnız kemiye istiyor, yani çok yazılın, çok söylen-sin, halka malûmat yayılın... Bir kıs-mının yanlış olmasında beis yoktur, diyor, muhalif taraf yalnız keyfiyet istiyor. Bunların hangisi doğru?

1 — Aceleye taraftar olanların bir haklı tarafı vardır. O da bazı mah-zurlarına rağmen ileriye doğru atılış hamlesi millete bir (dinamizm) ge-tirmiş, ve hayat kabiliyetini arttırmış olmasındır. O halde nefes nefese tur-maştığımız muasırlaşma yokusunun başında biraz nefes alırken yeniden

bizi bir asır daha yerimizde saydıracak bir yavaşlığa düşmektense her mahzuruna rağmen Cumhuriyet dev-rinde aldığımız hızı soğutmamak için şüretimiz muhafaza etmek mecburi-yetindedir. Yalnız aceleyi tatbik edemeyeceğimiz bazı sahalarda olduğuna da onlar kabul etmeli. Ziraati ma-kineleştirmek, yol yapmak gibi saha-larda üç, beş, on senelik plânlar yapılabılır, ve yurddakiler kifayet etme-diği takdirde hariçten mütehasıs ve teknik adamları tedarik edilerek bun-lar başarılabılır. Fakat tahsil saha-sında fikir terbiyesi sahasında mesele öyle değildir. İlk, orta, lise, yüksek tahsil birbirleriyle çok münasebeti olan, aralarında ahenk tesis ettikten sonra birinden birine geçilecek merhaleler-dir. Bunlar yalnız haricî teşkilâtla olmaz. Alfabe kitabından edebiyat tarihine kadar çocuğa ve gence ver-diğimiz kitabın hatasız olmasını tem-in etmek lâzımdır. Bence Bay İsmail Habib yanlış kitap meselesini ortaya atmakla memleketi büyük bir hizmet etmiştir. Bilhassa kendinin meslek-ten olması meseleye başkaca bir kıymet vermiştir. Her hangi bir meslek terbiyesinin yolundan çıkmamasını temin edebilecek kuvvet, o meslek sa-hiplerinin serbes tenkidleri sayın-de yapılan kontroldür. Bu kontrolün teessüs ettiği gün artık aceleden doğma bir fikir (anarşi) si tehlikesi ortadan kalkmış olur.

2 — Kemiye ve keyfiyet mesele-sinde ben bir sanatkâr sıfatıyla key-fiyet taraftarıyım. Fakat bu kemi-yet inkâr etmek değildir. Yani bir adam keyfiyet taraftarı olmakla mut-lak «Bir memlekette yüksek bir kaç dahi yetişsin âlim bir zümre olsun, halkın okuyup yazmasını, tahsiline lüzum yok» demek değildir. Fikren yükselmiş milletler en evvel bir ter-kibdirler. Bir memleketin her ferdi okuyup yazmak bilir de gene o mem-leket geri bir memleket olabilir, bir memleketin bir kaç beynelmilel san-atkârı, bir kaç tanınmış âlimi, ileri gitmiş bir mütefekkir zümresi olur da ekseriyetin cehaleti yüzünden ye-rinde sayan geri bir millet olabilir. İkisi de yanyana yürüyebilir. İkisi de milletler için elzem olan şeylerdir. Çünkü: İlim ve mücerred fikir saha-sında içinden yetişmiş birinci derece-de bir zümresi olmayan memleketin mevkilini milletler arasında hiç bir bakımdan muhafazası imkânı yoktur, isterse her ferdi ilk hattâ orta tahsile kadar çıkmış olsun. Öbür taraftan da

ekseriyeti ümmî ve cahil olan bir memlekette keyfiyet bakımında, yüksek bir zümrenin fikir istiklâlini muhafazası, daima kendine göre en doğru ve en güzel kıymetler yarat-ması imkânı yoktur. Buna aid bugü-nün ve dünün tarihinden çok canlı misaller alınabilir.

İkinci dedi - kodu şehrimizin bazı hastanelerinin fakültenin tecrübe sa-hası olduğuna ve bundan şehrimizin hastalarının zarar görmesine dair olan münakaşadır. Bu mevzu gazete-lerde olduğu kadar evlerde de, bil-hassa doktor muhitlerinde en çok konuşuluyor, ve mevzuun pratik ve bugüne aid tarafı kadar ilmi ve ya-rına aid tarafı münakaşa ediliyor. Bu ateşli münakaşalar olurken hazır bulunmaktan ve bunlarda memleketin sıhhatile olduğu kadar ilmi de alâkadar görünen cephelerini sez-mekten çıkarabildiğim neticeler şunlardır:

On beş yirmi sene evvel İstanbul-da bir milyondan fazla halk vardı, gene hastane yokluğundan şikâyet etmiyordu. Bugün nüfusu daha az olmasına rağmen, hattâ belki de ya-tak sayısı çoğalmış olmasına rağmen çok şikâyet vardır. Bu evvelâ çok hayırlı bir âlamettir. Çünkü fıkara tabakasının yahud umumiyetle halk tabakasını doktora ve hastaneye itti-madı arttığını gösteriyor. Fakat şikâ-yetin kendisi haklı değildir. Çünkü mesele fakülte meselesi değil yatak-ların kifayetsizliğidir. Çünkü hocalar derslerinde talebeye göstermek için en çok elleri yahud almış yatağa na-dir hastahkları almış. Bu mühim bir yekün değildir. Buna mukabil fakülte hocalarının bu hastanelerde çalışmaları, gerek hastalara en son fennî usullerle bakılmak ve gerek en son teşhis vasıtalarının tatbiki baki-mından hiç şüphe yok ki çok faydalı oluyor.

İlim noktasından da bu hastanelerde yapılan ilim araştırmaları, ve bunun neticesinde neşredilecek mesai memle-ket için hem faydalı hem de şerefli olur.

Bir de fakülteden, fakülte dışından bütün doktorların ağzında dönen bir söz var: Gureba hastanesinin yıllar-ca evvel yapılmış bir türlü büsbütün açılmayan binasında her türlü le-vazımı hem de son sisteme göre har-zarlanmış iki pavyonu boş duruyor ve birkaç senedenberi bir türlü açılmı-yor. Bu en güzel ve en modern pavi-yonlar boş duracağına, maarif mi ev-kaf mı hangisi işe bir himmet etse şehir daha belki yüz yatak kazanmış olacak, diyorlar. Acaba neden ola-mıyor?

Halide Edib

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Harp zamanlarının salgın hastalığı

K O L E R A

Vargovada kolera zuhur ettiği haber ve-riliyor.

Kolera, mikropu, sarı bir hastalıktır. İshal ve kusma tevild eder; kanı bozarak insani zehirler ve öldürür.

Bu salgın, çok eski asırlardanberi Hindis-tanda ortalığı kasar kavururdu. Avrupada ilk defa 1832 de görüldü. Ondan sonra muhtelif seferler kutayı baştan başa sardı. 1848, 1851, 1866, 1884, 1892 yıllarında kalabalık ins-an göçü sahalara mûsallat olmuştur. Bal-kan harbinde ve umumî harpte Türkiyede bu belâyı uğramıştı.

Koleraanın kıvrık ok şeklinde olup basılı virgüli diye isimlendirilen mikropu 1883 de Koch tarafından keşfedilmiştir. Bu basıl hastaların kazaratında bulunur. Koleralı bir muhitte sularda daima hastalığın vib-ronu vardır. Bu suları içmek veya hasta ile doğrudan doğruya temasa girmek suretile insan âfete yakalanır.

Kolera karın ağrılarını takip eden ishal-le başlar. İshal gittikçe artıp günde 15-20 defayı bulur. Derken kazaratta beyazıklar görüldür; kusmalar başlar. İdrar kesilir, na-bız filiform (ipilik şekilde) atar; müthiş bir susama hissedilir; deri kıvrır ve soğur; hararet azalır; hasta, titrer. Hararetin 36 dan 32 dereceye kadar düşmesi kolera-ya has bir arazdır. Bacaklarda krampus hissedilir; öldürücü; gözler yumularından uğrar. Vücud yapışkan bir ter kaplar. Has-ta, birkaç saat, yahud birkaç gün zarfında vefat eder.

Sayed yukarıda tarif ettiğimiz tablodaki titreme yok olmazsa hararet yavaş yavaş yükselir. İnsan sekiz on gün zarfında iyileşir.

«Yıldırım kolera» denen çeşide bütün

âraz aynı zamanda belirlir; ishal umumiyet-le sonradan gelir. «Kuru» denen kolera da ishal yoktur.

Tedavi edilmeyen kolera vakalarında eli-yasından aşağı kimselerde yüzde altmış ölüm olur; eli yasından yukarı kimselerde ise yüzde seksen beş insan vefat eder. Al-kolikler, müzmin mide ve barsak hastaları kolera-ya çabuk yakalanır.

Salgın zamanında yakalanmamak için kaynamış su içmek, pişmiş yemek yemeli-dir. Kirli giyim eşyaları dezenfekte etmeli-dir. İfrazatı ve kapları derhal dezenfekte etmelidir. Her temastan sonra ellerini sa-bunla, sonra da Van Swieten solüsyonu ile yıkamalı. Tabii, hastayı tecrid etmek lâ-zımdır.

Şimdi, koleraanın aşısı vardır.

Lisan Müttehassısı Prof. ANGEL Fransızca

Dersanesi 33 senelik bir müessesedir. Dersler münferiden veya müstereken ve-rilir. Ücretler uygundur. Bahçekapı, Tram-vay yolunda Selâmet Han.

ŞEHİR TİYATROSU

Tepebaşı Dram kısmı
Gece saat 20,30 da

Ş E R M İ N

İstiklâl cad. Komedî kısmı
Gündüz saat 14 de

KELOĞLAN Çocuk oyunu
Gece saat 20,30 da

BİR MUHASİP ARANIYOR

Eski günlerde Gece toplantılarında el ve beden marifetleri

(Yazan: SERMED MUHTAR ALUS)

Uzun kış geceleri kibarların büyük konaklarında, ortahallilerin konak yavrularındaki kadın meclislerinde, evvelce saydığımız (yüzük), (Eşim) gibi oyunlar, (Dal kalkar), (yünü dittim) kablinden dli tekerlemeleri savulduktan sonra, arada çevik çalak tazeler, gençlik taslayan geçkinler fazlaca ise, onların elebaşlığı ile hutlaka el ve beden marifetlerine sıra gelirdi.

Bunların başlıcalarını nakledelim: (İşte burnum, işte kulağım) da sağ elin iki parmağı burnu tutarken, çaprazlama yanaşan sol elin iki parmağı sağ kulağın memesini yakalıyacak.

Hop! Eller yine çapraz şekilde hadi öbür tarafa; yani şimdi de sol parmaklar burunda, sağdakiler sol kulakta ve (işte burnum, işte kulağım) lar çabuk çabuk, ardarda takib ettirilecek.

Gelgelelim burnu, kulakları bulabilirsen bul. Ahklaşp tersleri dönen dönene; gözlerini, yanaklarını tutan tutana...

(Kebapçılık) ın tarifine bakarsan kolay mı kolay, eni konu çocuk oynuydu.

Bunda da sağ el sağ dizin üstünde, göya eti bıçakla kıymalar gibi ileri geri gidip gelirken, sol el öbür dizde, olduğu yerden santim şaşmaksızın, pırzola çeviriyor gibi dönüp duracak.

Bunu tecrübeye kalkışanlar da derhal bocalar, ellerinin hareketleri karışır, zırlayayıverirlerdi.

(Yağ, bal) faslına kulak ve göz atınca isten bile değildi.

Bir elin avucu (yağ gibi ind) ile göğsün etrafını aşağı yukarı sıvazlıya dursun, ötekinin uç uca gelmiş parmakları (Bal gibi sindi) diye yüreğin üstünde aynı noktaya inip kalkması lazım.

En becerikli ve apiko geçinenler, kolları sıvar sıvamaz şaşırırlar, yüzüne gözüne buluşturırlardı.

Bu partiye kalkışınca babaannelelerin, kul cinsi hatunelerin, arab bacıların derakab ayaklanarak:

— Ayol buna mis gibi tapınma derler. Aman çocuklar kelime şahadet getirin; tövbe ve istiğfar edin!.. lerle atılıp mâni oluşları da lâhzada...

Sırada bir de (Yekçeşim) oyunu vardı ki emsalleri arasında en şenlikli ve gültünlüsüdür.

Boy hizasında olması için bir sandalyeye sigara sehpa, onun üstüne bir şamdan, şamdandaki mumun tepesine de küçük bir kâğıd külâh konur. Adı üstünde, girişecekler tek gözli; bu sebepten ötürü de gözlerinin biri kalın bir bezle sınıksı bağlı.

Oyunun an noktası, altı yedi adım geriden sağ kolu uzatıp, yavaş yavaş yaklaşıp, ilk fiske kılâhı yerinden fırlatmak.

— Allah Allah!... Bunu yapamıyacak kadarda mı aptal, avanağız? diye atılanları görmeyin. Kimisi külâhı kaç karış geriden fiskelemede. Manzarayı seyrederek akıllarınca us bahası almışlar da muma çarpıkları halde hâlâ parmak oynatmadada; etrafıtan da kahkahalar kopmadada.

(Acaip... Amma da miskin, sersem şeylermiş!) demeyin; bir kere tecrübe edin de kazın ayağının ne çeşid idtiğini görün.

Akrabalık, süt, elde iyimşülük gibi hususlarla araya karışmış, kaç göç keyfiyeti ya büsbütün, ya da yarım yamalak bir baş örtü ile bertaraf edilmiş sivrice erkek çocuklar bulununca daha başka numaralar da yapılırdı:

Kafayı duvara dayayıp, üç ayak boyu geri çekilip, kollar belin arkasına kenedil halde iken doğrulma...

Bunu başarabilen mi çıktı, daniskası hazır:

İki diz üstü çöküp, gene eller arkaya bağlı, üç karış ileriye konmuş ibriğin tepesini öpme.

Yekçeşim oyunu

Koca karılar şimdi de çırpınmağa başlarlardı:

— Miras yedi Velefendinin oyununa mı kalkıştınız, deli Zilhalar, çılgın oğlanlar?... Bunu yaparken o adamın kaç dalkavuğu yüzüstü kapaklanmışta ibriğin sıvrısı taş ölçerim gözlerini çıkarmış, alınlarını delip beyinlerine saplanmış.

Hemen hemen aynı şekil üzere, aynı güçlükte ve hiç tehlikesiz de yok değil:

Tos vurmuş gibi kafa kafaya gelip, keza eller sırtta olarak bir hamlede arkaya çekilip ayrılacak.

Acuzeler hemen çimdiği burarak gelinlerini, kızlarını, torunlarını aradan sıyırlar, hele bacağın bir yere müvazi vaziyette iken etrafa tutunmadan çömelip kalkışlar, kuzu kuzu olup kollara abana abana girişen şınav hareketine köptürürler, olanca cinleri başlarında:

— Edep yahu!... Âr, haya, ızan kalmadı mı?... Tazelerin baldırları, etleri budları görünür ayol!... Helâllerinden başkaları mı görecekt?... diye ifrit kesilirlerdi.

Bu kabil beden marifetlerinin daha çeşidli en ziyade Mektebi sultanilerin, Modadaki, bilmem nerelerdeki Frerler mektebine gidenlerin bulunduğu toplantılara münhasırdı.

Hepsi de almanak Hachette (Je sais tout), (Lecture pour tous) gibi Fransız mecmualarından kabullenme.

Hatırıma gelenleri sayacağım: Cihan pehlivanı Kara Ahmed veya Rus Hakenşmit ve yahud Fransalı Pol Pons ayarında bir kişi, iki yumruğunu yanyana getirip, olanca kuvvete sıkı sıkıya tutsun. Üflesen yıkılacak bir siskada sağ baş parmağını ol Rüstmin sol eli üstüne, sol baş parmağını da sağının altına bir anda vurursun.

Balyoz gibi yumrukları ayırırverdi gitti.

Çömelmiş gibi bir bacağın altından kolu uzatarak yere tebeşirle doğru bir çizgi çizmek... Dosdoğruluğundan vaz geçdik, hattâ ufak tefek çarpıklıklardan da. Hat kambur kunbur olup çıkardı.

Bir başkası: İki kişi bir adım aralıkla karşı karşıya diz çöker, bir bacaklarını elle yerden kaldırırlar. İkisinde de birer şamdan var; fakat birindeki yanmada, diğerindeki sönük. Sönük mumu, yanan mumdan yakmak...

Daha başkası: Bir maden suyu şişesinin üstüne oturup, ayakları yerden kesip, kibrit çakarak gene eideki mumu yakmak...

Sağa sola orsa bucadan kurtulabilen çıksın meydana...

Bir dahası: Sağlam, kunt bir hezaran sandalyeyi, sırtı düşen tarafı yukarı çekmek üzere yere yatırdıktan ve üstüne çoktükten sonra, arka tahtasının nihayetine konan şişe mantarını ağızla almak.

Baskül hâdisesi ve tepetaklak oluşu saniyesindeydi.

Bu silsiledeki frenk oyunları arasında bir de hayli yerleşmiş vardı ki çok rağbette ve boyuna oynanırdı. O vakitler iskambil kâğıdı hangi evde yok ki. Konakların kahve ocaklarında uşakların, aşçıların, arabacıların bile önünde. Papaz, kız, bacak gibi suretlerin yüzleri gözleri kazanmış, en büyük günahı giderilmiş olarak, küçük evlerdeki kaba sofuların bile dizlerinin dibinde.

Paketi de para ile değil, üç onluğa. 52 adedlik tam deste getirilir, yere tepe aşağı kalıplı bir fes konur, üç dört adım geriden iskambiller teker teker fırlatılırdı.

Fesin içine en çok atabilen mahir, eli üslûlu ve kazanıyor.

Lâf değil, gayet zor iştir. Kâğıdlar havalanıp havalanıp sağa, sola, öne, arkaya düştükçe düşer. Koca destede fese üç dört tane sokan düdüğü çaldı.

Şunu da ilâve edip bitirelim:

Büyükçe bir şişeyi ufki tutup, ağzına küçük bir mantar koyacaksın, üfleyp onu içeri tıkacaksın!...

Umulduğu kadar kolay mı değil mi, denemesi bedava....

Serméd Muhtar Alus

65 kuruş alacağın sebebi olduğu cinayet

Suçlu mahkemede kendisinin maktulü öldürmek istemediğini söylüyor

Geçenlerde Mercanda 65 kuruş alacak meselesinden çıkan bir kavgada arkadaşı Zeynelin, sarac bıçağı ile karnını deşerek öldürmekten maznun Ömer Müstak ikinci ağır ceza mahkemesine verilmiş, dün mahkemesine başlanmıştır. Maznun Ömer Müstak mahkemede vakayı şöyle anlatmıştır:

— Altı ay kadar evvel Zeynel 65 kuruş bir bel kemeri satmışım. Aradan uzun zaman geçtiği halde parayı vermedi. Vakadan bir gün evvel dükkânına giderek paramı istedim, sonra vereceğini söyledi. Ertesi gün Zeynel benim sarac dükkânıma geldi ve bana; «Ben benim çıkarlarımın yanında niçin para istedim, izetti nefsimi lekeledin?» diye küfür etmeğe ve üzerime hücumu başladı. Dükkân komşum Rifat araya girerek kendisini dışarıya çıkardı. Fakat biraz sonra Zeynel tekrar dükkâna geldi ve elimde bıçakla çalışırken gene üzerime hücum etti. Ben kendisini dükkândan çıkarmak istiyordum. Birbirimizi iterken ikimiz birden yere yuvarlandık. Her halde o sırada elimdeki bıçak karnıma saplanmış olacak. Ben Zeyneli vurmadım. Vurmak da istemedim. Kavgada Zeynel sarhoştı.

Şahid olarak dinlenen Rifat, Zeynel ile Ömer Müstak kavgada ederlerken kendisi araya girdiğini ve Zeynelin sarhoş olduğunu, biraz sonra da Zeynelin yaralandığını haber aldığını söyledi.

Maznun Ömer Müstak zabıta da verdiği ifade; «Ben Zeyneli korkutmak için elimdeki bıçağı karnıma doğru uzatmışım. Karnım karnına saplandı» demişti. Kendisi mahkemede bu ifadesini inkâr ederek:

— Yanlış yazılmış. Ben böyle ifade vermedim.

Dedi. Diğer şahidlerin çağırılması için mahkemeye başka güne bırakıldı.

Haftalık piyasa

Türk - Fransız ticarî münasebetlerinde
inkışaf - İhracat mallarının vaziyeti

Piyasada geçen haftaya nisbetle bir değişiklik yoktur. Beynelmîl münasebetlerin piyasa üzerindeki tesirlerinden bahsetmek lazım gelirse, son haftada Alman mayınları yüzünden batan vapurların piyasanın şimal denizi ile olan münasebetlerine zarar verdiğini kaydetmek lazımdır. Tütün piyasasının yeni açılacağı bir mevsimde İsveç, Hollanda, Finlandiyaya tütün ihraç edilecekti. Halbuki mayn tehlikesi bu memleketlere ihracat emniyetini ihlâl etmektedir.

Bu hafta içindeki en yeni hareket, Türkiye - Fransa ticarî münasebetlerinde görülen inkışaftır. Ege mintakasında Fransaya mühim miktarda ihracat yapılmıştır.

Piyasadaki umumî kanaat, İngiltere ve Fransa ile olan ticarî münasebetlerimiz daha ziyade artacaktır. Buna aid alâmetler belirmektedir. Hariciye Vekâleti umumî kâtibi Numan Menemencioglu'nun Paris ve Londra seyahati bu bakımdan piyasada büyük bir alâka uyandırmaktadır. Maamafih bu ticarî ve mali müzakereler başlamadan evvel İngiliz firmalarının, Ege mintakasında geçen seneye nisbetle daha ziyade kuru meyva aldıklarından geçen hafta da bahsetmiştik.

Bu hafta içinde göze çarpan hareketlerden biri de, ticaret birlikleri meselesidir, kaç gündünberi İstanbul mintakası ticaret müdürü B. Avninin riyasetindeki bir heyet ticaret birlikleri kurmakla meşguldür. Ticaret Vekâleti bu işe pek büyük bir ehemmiyet verdiği için vekâletin «Teşkilâtlandırma umum müdürü B. Servet» bu vazifeyi ifa etmek için şehrimize gelmiştir. İlk iş olarak tiftik ve yapağı tacirleri arasında bir birlik kurulacaktır.

İki sene evvel de tiftik ve yapağı tacirlerini bir araya toplamak için, bu yolda bir teşebbüse girişildiğini hatırlıyoruz. Fakat her nedense o zaman, bu güzel teşebbüs tahakkuk edememişti. Bu sefer, teşkilâtlandırma umum müdürü B. Servet'in delâletile de ilk defa olarak tiftik ve yapağı birliği fikrinin tahakkuk edeceğini ümid ediyoruz. Bu birlik, diğer ihracat tacirleri için iyi bir örnek olacaktır.

Vaktile barsak tacirleri arasında da gene ticaret müdürlüğü vasıtasıyla bir birlik vücuda getirilmişti. Barsak ihracatının azaldığı, hattâ bu imkânın mevcut olmadığı bu sırada, barsak tacirlerinin, kendi işlerini müsterek bir surette başarmaları, ve barsak ihracatına çareler aramaları lazımdır. Bn ihtiyaç ve zaruret yüzünden barsak tacirlerinin de bir birliğe bağlanmaları lazımdır.

Ticaret birlikleri teşkili, eski bir fikirdir. Fakat yeni Ticaret Vekilimiz Nazmi Topcuoğlu, bu kıymetli fikri tahakkuk ettirmeyi, birinci plâna almıştır.

Ticaret birlikleri dış piyasalardaki alıcılara karşı mutemed bir surette hareket eden bir kuvvet olduğuna göre bunun temin edeceği faydalar hakkında tafsilâta girişmiyoruz.

İhracat maddelerimiz

Bu hafta Ege mintakasında tütün piyasasının açılması lazımdır. Bumehtedir. Hattâ şimdiye kadar tütün piyasasının da açılması lazımdır. Bunun geç kalmasına İzmir gazeteleri büyük bir ehemmiyet vermektedirler. Fakat piyasa ne zaman açılırsa açilsın, buna karşı şimdiden tedbir almak lazımdır.

Ankardan gelen telgraf haberlerine göre Ticaret Vekili Nazmi Topcuoğlu'nun büyük mikyasta tütün alan tütün şirket ve ticarethaneler müdürlerini kabul etmiştir. Bu arada, İnhisarların da hissedar olduğu Türk Tütün Limited şirketi müdürü de bulunmaktadır. Tütün Limited şirketi, tütün piyasasında nazım bir rol ifa ettiğinden geçen sene Tütün Limited şirketi, bu vazifeyi muvaffakiyetle başarmıştı. Bu sene, gene aynı muvaffakiyeti bekliyoruz.

Yukarıda bahsettiğimiz gibi, tütün piyasasında muvaffakiyet elde etmek için, tütüncüler birliği teşkil olunma-

lıdır. Bu fikri, ilk defa olarak, biz ortaya atıyoruz. Birkaç sene evvel Ankarda tütün kongresi toplandı zaman, tütün ihracatının inkışafı için birçok kararlar vermişti. Bu kararlar arasında tütüncüler birliği kurulması da ileri sürülmekteydi.

Bu hafta tütün meselesinden başka, piyasadaki ihracat vaziyeti hakkında elde ettiğimiz malûmatı aşağıya yazıyoruz:

Son kararnamede deri ihracatına müsaade edilmişti. Bu hafta içinde muhtelif memleketlere deri sevkiyatı olmuştur. Bu sevkiyatın fiatler üzerinde iyi tesiri görülmüştür. Sığır derilerinin kilosu 70 kuruşa, keçi derileri de 40 kuruşa kadar yükselmiştir.

Bundan başka, Yunanistana canlı hayvan ihracına müsaade edilmiştir. Bu karar da, piyasada iyi bir tesir yapmıştır.

Sovyet Rusya, yapağı almaktadır. İki gün evvel Sovyetlere 150 bin kilo yapağı gönderilmiştir. Şimdiye kadar Sovyetler bu kadar büyük bir parti almamışlardır. İngiliz firmalarının piyasadaki mühim miktarda tütün alacağından bahsedilmektedir.

Nitekim İngilizler namına yapağı alan müesseseler, bu maksadla piyasada tedkikler yapmaktadırlar.

Fiatlere gelince, Anadolu tipi yapağının kilosu 35, Trakya 95, İzmir 80 kuruştur. Bu fiatler geçen seneye nisbetle yarı yarıya denecek kadar azdır.

Fındık ihracatı ufak partiler halinde devam etmektedir. Son Romanya anlaşmasından sonra, Romanya fındık ihracatımızın artacağını ümid ediyoruz.

Bundan iki ay evvel Belgrad sergisinde fındık teşhir edilmesi, fındık ihracatının artmasına sebebiyet vermektedir. Belgraddaki kuru meyva ticarethaneleri, fındık ihraç eden tacirlerimizin listesini istemektedir.

İtalya ve Yunanistana balık ihracatı devam etmektedir. Her gün İmanımızda, balık almak için, on, on beş balıkçı gemisi bulunmaktadır. Balık ihracat tacirleri, balık ihracatını bir elden idare etmek ve aradaki komisyonculara nihayet vermek üzere, mevcut ticaret birlikleri teşkili cereyanından istifade edebileceklerini düşünmektedirler. Hattâ balık tacirlerinden bazıları bu maksadla, ticaret müdürlüğüne müracaat etmişlerdir.

Hüseyin Avni

Çukurovada ekim vaziyeti

Bu sene yüzde 30 fazla
olacağı ümid ediliyor

Adana (Akşam) — Yeni ihracat kararnamesinin müsbet akisleri bilhassa Çukurovada geniş olmuştur. Artık piyasa tamamen normalleşmiştir. İhracat faaliyeti artmış, her türlü mahsul için alıcılar çoğalmıştır.

Pamuk fiatleri de yükselmektedir. Yirmi gün evvel 35 kuruş olan baş fiat şimdi 41-42 dir. Önümüzdeki günler piyasasından çok ümidvar olan bazı malî vaziyeti yerinde çiğçiler mahsullerinde bazılarının bu maksadla, ticaret müdürlüğüne müracaat etmişlerdir.

Borsa harici satışlar olduğundan, kati bir rakam elde etmek imkânı yoksa da, kuvvetli tahminlere göre bu yıl pamuk rekoltesinden 14,000,000 kilonun satıldığı söylenmektedir. Aşağı yukarı, elde daha 16,000,000 kilo pamuk bulunmaktadır.

Önümüzdeki yıl ekimi için çiğçi harırlıklara başlamıştır. 940 ekim sahasının bu yıldan yüzde otuz fazla olacağı ümid edilmektedir.

Tütün piyasası

Akhisar 24 (A.A.) — Ticaret Vekilimizin tütün piyasası hakkındaki beyanatları muhtimide çok müsait tesirler husule getirmiş ve tütüncülerimizi sevindirmiştir. Tütüncülerimiz piyasanın açılmasına itimadla intizar etmektedir.

Askerlik Bahisleri

İngiltereye indirilmek istenen darbe

Bu darbe havadan ve Hollanda üzerinden olacaktır

Yazan :

M. Şevki Yazman

Bugün tam manasile bir muhasara harbi yapan Almanyadan bir «huru» hareketi beklemek lâzımdır. Bu hareket karadan Maginot hattına çarpacağı ve ilerlemesi çok güç olduğu için havadan yapılacaktır.

Keza Almanya bu harbin müsebbibi olarak İngiltereyi gördüğü ve İngiltere sulha yanaşırsa Fransanın buna «hayır» demeyeceğine kani olduğu için İngiltereyi zorlamak üzere Britanya adasına bütün kuvvetile yüküneceği anlaşıyor. Ancak bu günkü vaziyette bu hava hücumlarını yapacak olan Alman bombardıman tayyarelerine av tayyareleri refakat edemediğinden Alman hava üslerini İngiltereye yansıtmak zarureti görülmektedir.

Bu sebepten de bugünlerde Hollanda taarruz rivayetleri hafifletmiş olsa bile ergeç bu çeşid bir taarruzu ve Hollanda hudutlarının zorlanmasını beklemek lâzımdır. Hollandanın işgalile bugün takriben 750 kilometre olan İngiliz kesif sanayi muntakasının mesafesi 300 kilometreye kadar düşürülebilir. Gidiş geliş mesafesi de 1500 kilometreden 600 kilometreye düşer ki bugünün av tayyareleri bu mesafeyi yapabilirler. Binaenaleyh harp devam ederse Hollanda için de ya zorla veya gönül rızası ile işgal edilmek mukadder gibi görünüyor. Bu işgalin zamanı da her halde Almanların kendilerini havada üstünlüğü temin etmiş addettikleri bir an olacaktır.

Tek başına Hollanda vaki olacak böyle bir Alman taarruzunun, Hollandanın arazisinden büyük bir kısmını su altında bırakmasına rağmen, muvaffak olabileceğini kabul etmek daha doğrudur. Hollandanın işgaline, ancak daha evvel Belçika, İngiltere ve Fransa ile tam anlaşma halinde bulunması, Alman taarruzu

İngiliz ordusunun son sistem hava dafî topları

başlamadan evvel bu orduların kendi memleketinde mevzi almalarına müsaade edilmesi mani olabilir ki bu da varid görünmüyor.

Belki Almanyanın Hollanda taarruzuna rağmen Belçika hâlâ bitaraf kalmakta ısrar edecektir. (Küçük devlet olmanın felâketi).

Böyle bir işgal tahakkuk ettikten sonra Almanya ne kazanabilir? En mühim nokta budur. Almanyanın bugün bütün sını ve mali kudretini tayyare inşaatına verdiği muhakkaktır. Keza Rusyadan da iptidai malzeme cihetinden yardım gördüğü ve göreceği kabul edilebilir. Tayyare inşaatının bazı ifşaata göre ayda 2500 oimasi da mübalâğalı görülmeyebilir. Fakat bütün bunlara rağmen İngiltereye «pes» dedirtecek bir darbe vuracağı kabul olunamaz. Çünkü bir defa daha bugünden İngiltere, Fransa ve dominyonların aylık tayyare inşaatı 3000 den aşağı değildir. Pilot yetiştirme bahsinde ise İngiltere Almanyadan mutlaka üstündür. Zira bol ve ucuz benzinden başka müteaddit ve emin talebe yetiştirme yerlerine (Kanada, cenubi Afrika gibi) maliktir. Masraf cihetinden de çekinmez. Almanya ise hiç değilse benzin sıkıntısı dolayısıyla İngilterenin

imkânlarına malik değildir.

Sonra Almanya Hollandayı işgalden sonra bile İngiltere ile arasında bir deniz vardır. Hava taarruzları bu deniz üzerinde karşılanabilir. Hollandanın İngiltereye olan mesafe ise İngilizlerin şimali Fransada bulunduracakları bombardıman filolarının üslerinden Alman büyük şehirlerine ve sanayi muntakalarına olan mesafelerden daha fazladır. Coğrafi bakımdan da Almanya yine bir üstünlük temin edemez. Deniz kuvvetleri itibarile de aynı şey söylenebilir.

Buna mukabil Almanyanın Hollandayı işgal dolayısıyla vukua gelecek en büyük facia şudur: İngiltereyi bombardıman edecek hava üsleriyle Alman denizaltılarına birer sığınak olacak Hollanda limanlarını İngilizler bizzarure bombardıman edeceklerdir. Ve Almanlar ağıle ihtimal bombardımandan kurtulmak için bu üsleri kasken en sık şehirler civarında tesis edeceklerdir ki bir asırdan beri harp yüzü görmemiş Hollanda için büyük bir darbe olur.

Hulâsa; Almanyanın İngiltereye vurmak için hazırlandığı harbe pek müessir görünmüyorsa da birçok günahsız insanı felâkete sürükleyebileceği için pek feci görünüyor.

Fransada güvercinler de seferber edildiler

Cepheye 100 bin güvercin gönderildi

Harpte güvercinlerin gördükleri kıymetli hizmetlere bir kaç misal

Güvercin siperden uçuruluyor

Harp başlayınca Fransada, insanlar, arabalar, beygirler gibi güvercinler de seferber edilmişlerdir. Güvercinler ötedenberi harpta postacılık vazifesini yaparlardı. Orduların motorleşmesine rağmen güvercinler bu vazifeyi yapmakta devam ediyorlar. Kolorduda bir güvercin kolu vardır. Bu kol 6 arabadan mürekkeptir. Her arabada 80 güvercin bulunur. Postacı güvercinler diğerlerinden daha hafif ve son derece süratlidirler. Saatte kolayca 20 kilometre katederler. Bu yüzden bazan güvercinler telsiz telgraftan daha çabuk ve daha emin bir surette muhabereyi temin ederler.

Telsiz telgrafta muhaberenin kesilmesi, düşman tarafından alınabilmesi ihtimali vardır. Güvercinler için böyle bir ihtimal yoktur. İyi terbiye edilmiş bir güvercinin yolunu şaşıracağı şimdiye kadar görülmemiştir.

Son zamanlarda tahtelbahir, tayyareler de güvercin kullanmağa başlamışlardır. Manş denizinde batan bir tayyare, son dakikada uçurulan güvercin sayesinde kazayı bildirmiş ve tayyarecilerin kurtarılmalari kabil olmuştur. Tayyareci birşey yazmağa vakit bulamadığı halde güvercinin halkasından ve numarasından tayyareden geldiği ve tayyarenin kazaya uğradığı anlaşılmıştır.

Harp zamanında büyük hizmetler eden güvercinlerden bir çoğu yaralanır, bunları tedavi için hastaneler, nekahat müddetini geçirmelerine mahsus nekahathaneler vardır.

Paris gazetelerinde okunduğuna göre son günlerde Maginot hattına 100,000 postacı güvercin gönderilmiştir. Bunlar 1914 - 1918 harbinde olduğu gibi şimdiki harpte de muhabere hizmetlerinde kullanılacaklardır. Postacı güvercinlerin harpte ifa ettikleri hizmetlere dair bir kaç misal zikrederim:

Verdun muharebelerinde bir Fransız müfrezesi, Ölüm deresinde Almanlar tarafından muhasara edilmişti. Mahsur müfreze, posta güvercininin boynundaki minimini halkaya şu tezekereyi yazarak uçurmuştur: «Telefon muhaberemiz kesilmiştir, hâlâ mukavemet ediyoruz.»

Güvercin, bu mektupla Fransız

Bir güvercinin ayağına bağlanacak rapor yazılıyor

Güvercinlerle sıkı dost olan bir nefer

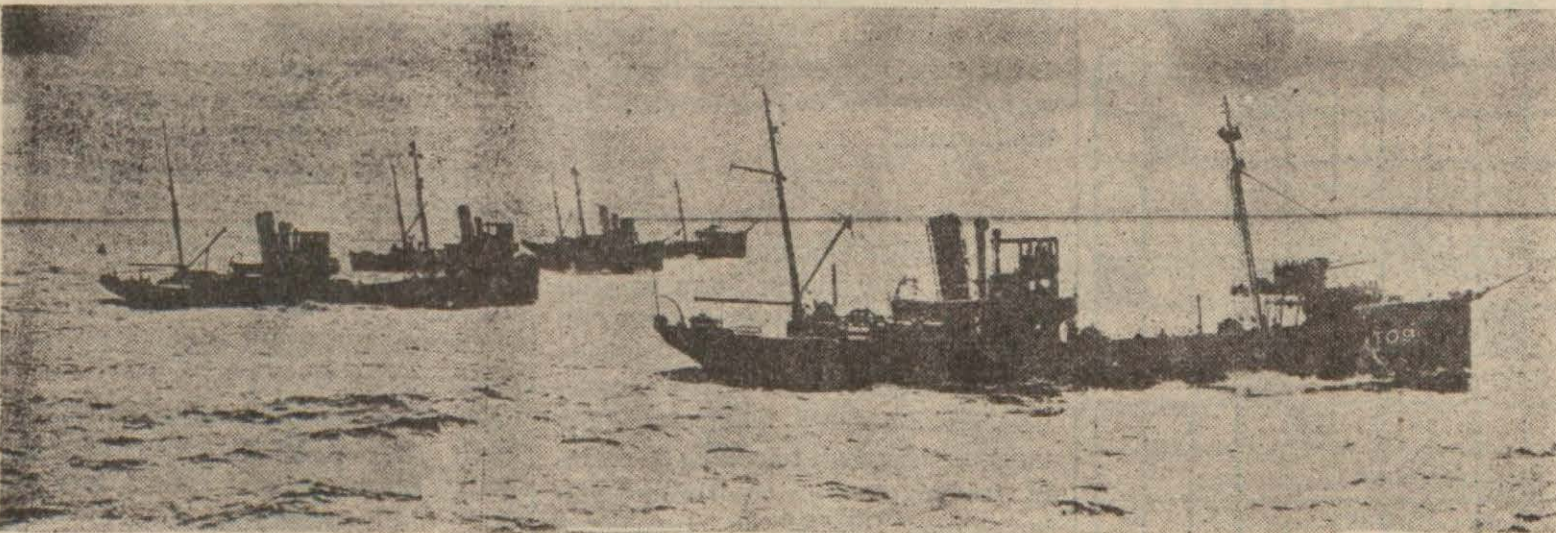
hatlarına gitmiş, vaziyeti öğrenen Fransız kumandanlığı, derhal bir imdad kuvveti göndererek mahsur Fransız müfrezesini kurtarmıştır.

Yine harbi umumide Vaux istihkâmı kumandanı, elindeki posta güvercini ile emirlerini göndermiş ve bu sayede muharebeyi kazanmıştır.

«Sevgili dost» namındaki posta güvercini, Argonne cephesinde mahvolmuş nazarile bakılan bir Amerikan taburunun kurtarılmasını temin etmiştir. Amerikalılar, sonradan ölen bu güvercini tahnit etmişler ve Vashington müzesine koymuşlardır. Bu kahraman güvercin yaralı olduğu halde 25 dakikada 45 kilometrelük bir mesafe katetmiştir.

Yine başka bir güvercin de geçen harpte Chemin de Menin muharebesinin kazanılmasında mühim rol oynamıştır. 1914 senesindeki umumî harpte 30,000 posta güvercini kullanılmıştır. Mütareke akdedildiği zaman bu kahraman kuşlardan 7,462 adedi eksikti. Bunlar, muharebe meydanında can vermişlerdir.

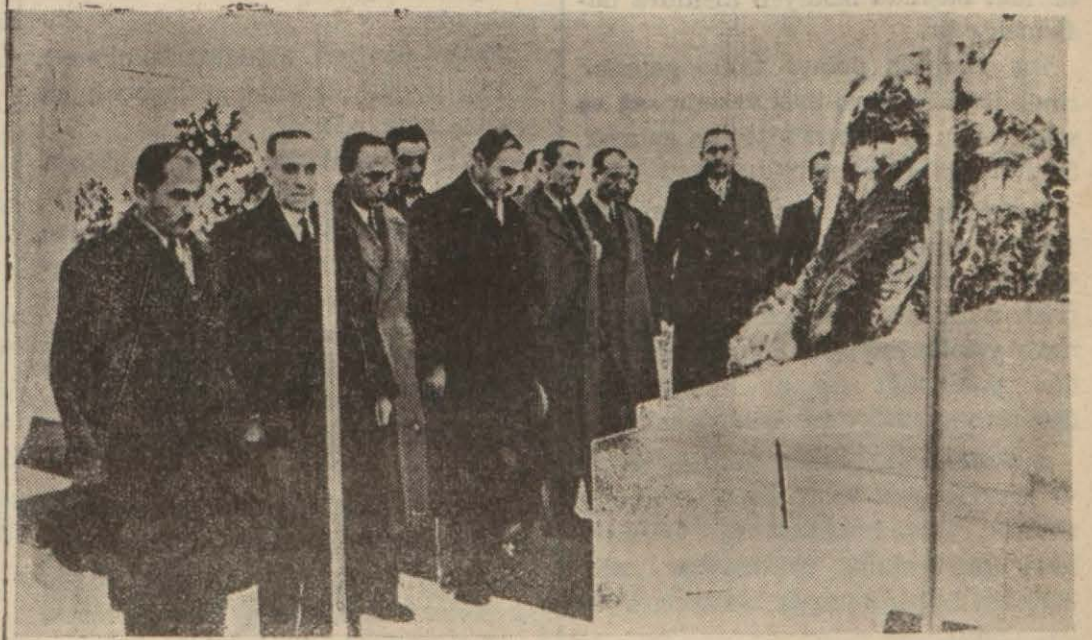
HARBE AİT RESİMLER

Şimal denizinde tahtelbahir takibine memur edilen ve silâhlandırılan balıkçı gemileri

Berliner Illustrirte Zeitung'dan iktibas ettiğimiz bu resim Polonyada Pozen civarında bir şehirde Alman zabıtlarının bir pazar eğlencesini gösteriyor.

Hafay mebuslarının Atatürkün kabrine çelenk koyduklarını yazmıştı. Yukarıdaki resimde mebuslar Ebedî Şefin kabri önünde görünüyorlar.

Denizaltı gemileri nasıl takip ve tahrip edilir ?

Denizaltı gemilerin mevcudiyetini haber veren Hidrofon aletleri - Su bombalarının tesiri

Amiral Vilyam Birnuit, denizaltı gemilerinin ne suretle takip ve tahrip edildiğine dair bir makale yazmıştır. Amiral diyor ki:

1914 senesinde, umumî harp başladığı zaman, bir denizaltının yaklaştığını bildirecek esaslı bir alet yoktu. Bugün ise, denizaltının yaklaşmakta olduğunu daha pek uzakta iken haber verecek hattâ mevkiini de tayin edecek fennî aletler mevcuttur. Fakat aynı zamanda denizaltılarının faaliyet sahası çok genişlemiş, bunların teçhizi mükemmelleştirilmiştir.

Bu sebepten dolayı, denizaltıların takibi güçleşmiştir. Yakında denizaltıların tecavüzlerine karşı müdafaayı daha ziyade tekemmül ettirecek yeni yeni aletler keşfedileceğine şüphe yoktur.

Denizaltı, bilhassa bir Alman silâhıdır. Zira Almanyamın, mutlak İngiliz deniz hâkimiyetine ve deniz abluhasına karşı mücadele etmek için denizaltıdan başka bir silâhı yoktur. Almanyamın bugün 70 denizaltısı vardır. Bunlardan 30 tanesi, Alman sahillerinin müdafaasına mahsus küçük gemilerdir. 25 tanesi, 500 ton hacminde olup 5,000 millik bir faaliyet sahası vardır. Geri kalan 15 denizaltı gemisi ise 750 - 800 ton hacminde denizaltı kruvazörü olup, faaliyet sahasları 8,000 mili buluyor.

1914 - 1918 harbinde Almanyamın 371 denizaltısı mevcuttu. Müttefik harp gemileri, bu denizaltılarından 178 ini batırmışlardır. Almanya, o zaman denizaltı muharebesi için 60 tahtelbahır kullanıyor, diğerlerini batan denizaltıların yerinde kullanmak için ihtiyat olarak saklıyordu.

Denizaltıların takibi için dört çare vardır: Birincisi ticaret vapurlarının harp gemilerinin himaye ve muhafazasında kafilâ halinde seyahat etmeleridir. Kafilâ halinde nakliyat sistemi ile denizaltı hücumları tehlikesi tamamen bertaraf edilmek, nakliyat ve sevkîyat emniyeti ve tehlikesizce yapılmaktadır.

İkinci çare, denizaltıların üssülharekelerinde abluka altına alınmasıdır. Bu abluka, üssülharekenin etrafında mayın dökmek ve o civarda sık sık karakol gemileri gezdirmekle temin edilebilir.

Üçüncü çare, ticaret gemilerinin teslihi ve teçhizidir. Ticaret gemileri, tecavüze uğradıkları zaman toplarını kullanmak suretile kendilerini müdafa ederler.

Dördüncü vasıta da, denizaltıların torpidolar, seri gemiler ve tayyareler tarafından taharri ve takibidir. Bu takip gemilerinde, denizaltıların mevcudiyetini bildiren hidrofon aletleri vardır. Bu hidrofonlar, takip gemilerinin sağ, sol, ön ve arkatarafına, su kesimleri hizasına konulmaktadır.

Hidrofonlar, son derece tekemmül ettirilmiş telefon âhizelerinden ibarettir. Bu aletler, yalnız bir taraftan gelen en küçük gürültüyü bile zaptederek megafon ile büyütmede ve alet başında bekleyen memura bildirmektedir.

Bu sebepten dolayı takip gemilerinde ikisi önde ve ikisi arkada sağ ve solda ve su kesimleri hizasına gelmek üzere dört hidrofon bulunuyor.

Hidrofon 50 mil uzaktan bile gürültüyü zaptediyor. O derece hassas ve ince bir alettir. Bir denizaltı gemisi, nakliyat kafilâsine ve yahut harp gemilerine 50 mil mesafeye kadar yaklaştığı zaman hidrofonlar, derhal mevcudiyetini bildiriyorlar.

Maamafih, denizaltıların keşfi ve tahribi pek kolay bir iş sanılmamalıdır. Zira bunlarda da düşman harp gemilerinin yaklaştığını pek uzaktan haber verecek hidrofon aletleri vardır.

Hidrofonların işleme sistemi şudur: İki kulak bir gürültü duyarlar-

Bir torpido muhribinden atılan bombanın müthiş tahribatı

sa hangi taraftan geldiğini tayin edebilir. Hidrofonlarda da aynı esas tatbik ediliyor. Bir harp gemisi, tahtelbahirin gürültüsünü, hidrofon vasıtasile yakaladığı zaman takribî bir surette istikametini de tayin eder. Diğer harp gemileri aynı şekilde hareket ederler. Sonra müşahedelerini birbirine teilsizle bildirirler ve riyazî bir takım hesaplarla denizaltının bulunduğu yeri aşağı yukarı tayin ederler. Tahtelbahirin gürültüsünü duyan gemiler, ikiden fazla ise, mevkiini tayin ve tesbit daha kolay olur.

Harp gemileri, müşahede ve tahminlerini karşılaştırdıktan ve düşman denizaltısının takip ettiği istikameti ve bulunduğu yeri tayin ettikten sonra derhal tahribi için tecavüze başlarlar.

Harp gemileri, muhtelif istikametlerden tahtelbahirin bulunduğu tahmin edilen yere doğru ilerlemeğe ve oraya gelince, hususî bir takım aletlerle deniz bombalarını atmağa başlarlar.

Bombalar, muayyen derinlikte patlamak için ayarlanırlar. Denizin içinde patlayan bombaların denizaltı gemisini tahrip etmeleri için ona isabet etmesi şart değildir.

Bu bombaların infilâkı, deniz içinde öyle şiddetli bir tazyik yapar ki, bu tazyik tahtelbahiri tahrip etmese bile onu muattal bırakacak derecede dümeninde, yan taraflarında ve sair kısımlarında arızalar yaparlar. Fakat bu bombaların, kendilerinden beklenen tahribatı yapabilmeleri için denizaltıdan en çok yirmi metre uzakta patlamaları lazımdır. Her takip gemisi, düşmanın bulunduğu tahmin edilen yere arkadan dört, yan taraflarından da iki bomba savurmaktadır.

Takip gemileri, attıkları bombaları, muhtelif derinliklerde patlayacak bir şekilde ayar ederler.

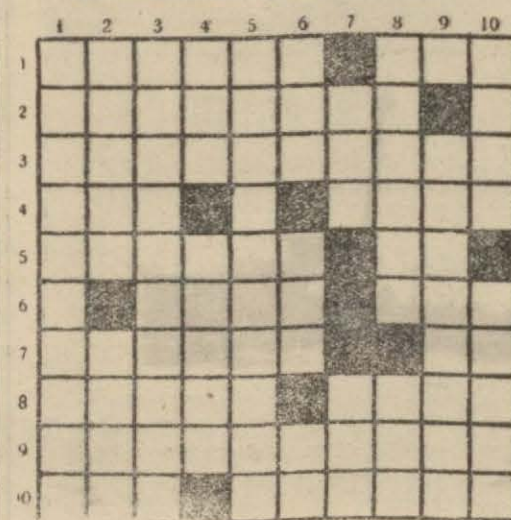
Böyle müskül bir vaziyete düşen denizaltının ilk yapacağı şey, mevcudiyetini hissettirmemek için denize dalarak ve derhal motorlerini durdurarak hareketsiz kalmak, yani pasif bir müdafa vaziyeti almaktır. Eğer tahtelbahir, sahile yakın bir yerde bulunursa, denizin dibinde oturur ve tehlike geçinceye kadar orada bekler.

Şayet denizaltı, vakit ve zamanında düşmanın elinden kurtulamamış ise, yapacağı iş takip gemileri su kesimlerinin varabileceği 4 - 5 metre mesafeye kadar denize dalarak hareketsiz beklemektir. Denizaltı, 4 - 5 metre derinlikte deniz bombaların-

dan korkmaz. Zira bu bombalar, ekseriyetle 50 - 60 metre derinlikte patlayacak bir şekilde ayarlanmışlardır.

Böyle pasif bir müdafaanın iyi neticelerine dair elimizde çok yakın bir misal vardır. Ajansların haber verdikleri veçhile, bundan yirmi gün evvel bir İngiliz tahtelbahiri, Alman sahilleri civarında Alman torpido muhripleri tarafından mevcudiyeti keşfedildiği cihetle, büyük bir tehlike dalmış, ve tam 24 saat hareketsiz kalmıştır. İngiliz denizaltısı, atılan deniz bombalarından az çok hasara uğramakla beraber esaslı bir zarara uğramamış ve tehlike geçtikten sonra, salimen üssülharekesine dönmüştür.

BULMACAMIZ

- Soldan sağa:
- 1 - Müptelâsını divane eden bir zehirli enfiye - Deniz kenarı toprağı.
 - 2 - Amasya ahalisinden.
 - 3 - Kanun vazeden.
 - 4 - Tatlı değil - Bir erkek ismi.
 - 5 - Süt şekeri - Sifat edatı.
 - 6 - Biliâdonun üstündeki kumaş - İstirahat başlangıcı.
 - 7 - Tersî züpte demektir - Tenbîh edatı.
 - 8 - Yumuşak şeker - Alâmet.
 - 9 - İyice.
 - 10 - Ekmek - Zehirin arkadaş.
- Yukarıdan aşağı:
- 1 - Çoban düdüğü öttüren.
 - 2 - Asma kütüğü - Şekeris gazoz.
 - 3 - Ağaçtan büyük çivi kakan.
 - 4 - İsyân eden - İlgine mayiat konan deri torba.
 - 5 - Güzel nescetmez.
 - 6 - Tersî demdir - Tersî zevk duymadır.
 - 7 - Tersî eğin papucu - Güzel giyimlik.
 - 8 - Kınalanmış - İptida.
 - 9 - Pahâlî olmyan halı.
 - 10 - Engel - Mahsulâtı arzıye kooperatiflerine verilen isim.
- Geçen bulmacamızın halî
- Soldan sağa:
- 1 - Meteliksiz, 2 - Akademi, Ml, 3 - İmlad, Kral, 4 - Neft, Ol, 5 - Ke, Um, rak, 6 - İyilmek, Ya, 7 - Sina, Luka, 8 - Ayine, Ba, 9 - Lassa, Ferda, 10 - Rakı atık.
- Yukarıdan aşağı:
- 1 - Mâin, İsal, 2 - Ekmekyiyor, 3 - Tâifeinisa, 4 - Edat, Lanak, 5 - Led, Um, 6 - İm, Emel, Fa, 7 - Kik, Akibet, 8 - Ro, Kart, 9 - İmalaya, Dı, 10 - Zil, Kaçmak.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABİALİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, ıktıbas hakkı mahfuzdur. Tefrika: No. 121

Fehime Sultan lisan biliyormuş gibi görünmek için arkasından söylenen fransızca cümleleri tekrarları

Osmanlı hanedanı âzam arasında kuyumculuğa, saatçiliğe, nakış işlerine, hattatlığa, bestekârlığa, marangozluğa meraklılar görülmüştür.

Şehzade Seyfeddin efendi de ihtiyacı düşseydi ekmeğini kaptanlık ve gemi mücehhezliği ile kazanabilecekti!

Yalnız bu kaptan karada yürümeği pek beceremezdi!

Seyfeddin efendi meşrutiyetten sonra yanında iki kadını, bir kalfasile dadısı olduğu halde Viyanaya bir seyahat etmişti. Otel Bristol'e inmişlerdi. Bir gün şehzade Viyana civarında bir yerde gezmek istemişti. Ondan önce kalfa iki elinde bir mushaf tutarak çıkmış, önünde yürüdüğü efendisinin cismen ve ruhan selâmeti için dualar ederek ilerlemiş, efendi otomobile bininceye kadar bunda devam etmişti.

Seyfeddin efendi bir gece tiyatroya gidecekti. Biri kendisiyle oğluna, diğeri kadınlara mahsus olmak üzere iki otomobile celbedilmişti.

Daireden önde giden şehzadeyi oğlu, bunu iki haremi, haremlerini de kalfa ve dadı takip ettiği halde çıkan kafilâ «pür vakar ve azamet» merdiyenden indirdi, holde bulunanların istigrap nazarlarıyla teşyi edilerek otel kapısından çıktı!

Efendi, oğlu, haremleri otomobille yerleştiler. Kalfa kadınlardan otomobiline strapontende oturdu. Fakat ihtiyar dadıyı «burada oturtmak kabil olamaz!» kadıncı otomobilin döşemesine köktü! Bu Osmanlı şehzadesi «küfür diyarında» ilk defa tiyatroya işte böyle gitti!

— 8 —

Abdülâziz'in oğlu şehzade Abdülmecid efendi (doğumu 7 safer 1285) babasının padişahlığı esnasında dünyaya gelmiş olmakla büyük kardeşi Yusuf İzzeddin efendiye karşı böhürle nirdi.

Heybeliada bahriye mektebi hocalarından Bertrand'dan ders almıştı. Frenkler arasında açık fikirlî olmakla maruftu. Ermeni meselesinde Abdülhamidin hal'î tasavvurları esnasında frenklerden Abdülmecid efendi tahta çıkarmağı düşünenler bile olmuştu.

Abdülmecid efendi resme meraklı idi. Abdülhamide hal'ını tebliğ için gelen heyetin Abdülhamid ile mülakatını musavvir bir lâvha yapmıştı. Bu lâvhayı ittihadçılara gösteriş olsun diye daima dairesinde asılı bulundururdu!

— 9 —

Sultan Reşadın büyük oğlu Ziyaeddin efendiyi (doğumu 2 recep 1290) babasının cülûsundan sonra az günde hemen bütün İstanbul tanımıştı.

Ziyaeddin efendi acayip giyinişle, açık arabasında türlü renkli elbiselele, ayakkapıllarla İstanbul dört tarafını dolaşır, mesirelerde kadınlara selâmlarının en cesurlarını yollamaktan, tiyatrolarda locasından aktrislere pek açık iltifatlar, işaretler etmekten çekinmezdi!

Dama oyununa meraklı idi. Musikiye de pek düşkündü. Konağında, köşkünde musiki âlemleri tertip ederdi.

Bir gün bir Arap doktorun fevkalâde ud çaldığını ve Arapça nefis şarkılar söylediğini haber verirler. Şehzade bu doktoru davet ettirir.

Borazan Tevfiğin de dahil olduğu güzide saz amatörleri şehzadenin meclisinde fasla bağlarlar.

Doktor beyden bir Arapça şarkı rica edilir. O da bir (selâmünaleyküm) tutturur.

Selâmların biri biter; öteki başlar. (Selâmünaleyküm) ler Arabın yalelisi kadar uzadıkça uzar. Borazan Tevrik de sıkıldıkça sıkılır ve sabırsızlanır. Nihayet bir (selâmünaleyküm) ün durak yerinde atılır;

— Ve aleykümüsselâm diye bağırarak selâmlara nihayet verir! İçin sıkıntısını belli etmeği misafirperverlik şanına sığdıramayan şehzadeyi de bu meşhur müğanniye dinlemekten kurtarır.

— 10 —

Abdülâziz'in kızı ve Şerif paşanın haremi Emine sultan (doğumu H. 1290) kendisini ziyarete geler «şehirli» için sarayında birkaç kat entari hazır bulundururdu. Ziyaretçilere böylarına göre bu sade uzun entarilerden biri bir bohça ile gönderilir, misafir bu entariyi giyip beline kuşak, ayağına terlik, başına hotoz geçirdikten sonra sultanın huzuruna götürülürdü.

Kadın efendilerle sultanlar bu entari, kuşak, terlik külfetinden müstesna tutulurlardı.

— 11 —

Sultan Muradın kızı Fehime sultan (doğumu H. 1292) biraz kaçık gibi idi.

Şahsan bodur, yakışıklıydı; fakat kendisini cazibesine dayanılmaz zanneder, öyle satmak isterdi; hayallerini hakikat gibi anlatırdı.

Ressam (M) hanım meşrutiyetten sonra Fehime sultanın yağlı boya resmini yapıyordu.

Fehime sultan bir gün ahbablarından bir hanıma:

— Cici! Kocam - ikinci kocası Mahmud bey - bana perestiş ediyor. Bak, ne oldu? (M) hanımın yağlı boya resmini yaptığını biliyorsun ya! Ressam bizim evde tavan arasında çalışıyor. Geçen günü sabahleyin (acaba resmim ne halde?) diye içimde bir merak uyandı. Tavan arasına çıktım. Bir de ne göreyim! Kocam resmimin karşısında dız çıkmış, resmine perestiş etmiyor mu imiş? Aşkın bu derecesine doğrusu şaşıtm, kaldım! diye tefahür eder!

Aradan bir kaç gün geçer. Damad Mahmud bey de bu ahbab alisesini ziyarete gelir. Ev sahipleri:

— Sultan efendinin resmi bitti mi? Diye sorarlar. Damad bey:

— Haberim yok! Daha hiç görmedim! Cevabını verir!

Fehime sultan yaranına: — Benim en mesud zamanım dul olarak geçirdiğim günlerdir! Sözümlü tekrar ederdi.

Bir gün yemekte kocası Mahmud beyin boğazına küçük bir kemik parçası ilişir. Kemik çıkarılır amma sultan efendi bu hadiseyi izam ile tatlı hayallerine vüsat verir! Hemen o gün yaranından birinin evine giderek telaşlı bir tavrıla:

— Aman duydunuz mu? Bizim beyin boğazında kemik kaldı!

Diye anlatmağa başlar. Muhatabı teselli etmeğe kalkışır:

— Aman efendim! Merak buyurmayın! Ehemmiyetsiz şey! Bundan ne olur?

Bu teselliyi kabul etmeyen Fehime sultan şu cevabı verir:

— A kardeş! Sen de tuhaf söylersin! Ne olacak? Kemik boğazında kahr; boğazı delinir! Ölü! Ben de gene dul kalırım!

Fehime sultan Fransızca tek, tük kelimelerden başka şey bilmezdi. Fakat kendisini iyi Fransızca bilir, konuşur gibi göstermek hevesinde idi.

Kabul ettiği Beyoğlu madamlarile güya Fransızca konuşurdu!

Bu madamların sözlerine yanında veya arkasında duran bir matmazel sultan efendinin kulağına vereceği cevabı fısıldar, o da bu sözleri papağan gibi tekrar ederdi!

Karşıdakiler de sultanın tekrarladığı bu sözleri güya kendisinin fikirleri gibi dinlemek tahammülünü gösterirlerdi!

Bir defasında yanındaki matmazel dalgınlıkla cevabı söylemekte gecikmişti de Fehime sultan sabırsızlanarak:

— Söylesene... Söylesene... Mendebur!

Diye çıkmıştı! Karşıdakiler de bu Türkçe sözlerin güya ne olduğunu anlamamış idiler!

— 12 —

Sultan Reşad tahta cülûsundan sonra mahbeyin başkâtibi Halid Ziya ve baş mahbeyinci Lûtfi Simavî beyleri oğullarıla tanıştırmak istemişti.

(Arkası var)

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

Program satan kadın

Onları herkes evli zannediyordu. Senelerdenberi beraberler. Çok mesud görünüyor. Sabriye Ahmede bir kız kardeş, hattâ bir ana sevgisi gösteriyordu. Lâkin aralarında bir yaş nisbetsizliği vardı. Sabriye hiç değilse Ahmedden dört, beş yaş büyüktü. Fakat hâlâ çok genç ve güzel görünüyordu.

Ahmede son zamanlarda bir neşesizlik gelmişti. Uzun uzun düşünüyordu. Dalgın, durgun bir adam olmuştur. Sabriye, uzun müddettenberi devam eden müsterek hayatlarında Ahmed'i hiç bu derecede dalgın görmemişti.

Nihayet bir gün Ahmed ne zamandanberi başının içinde sakladığı düşünceleri Sabriyeye açtı:

— Sabriye, dedi, aşağı yukarı on beş senedenberi beraber yaşıyoruz. Herkes te bizi evli sanıyor. Fakat iyice düşünecek olursak bu bizim maceranın bir sonu olmadığını pekâlâ anlarız. Ailem beni evlendirmek istiyor. Zannedirim ki bu her genç erkeğin hakkıdır değil mi?... Bunun için ben ayrılmamızı...

Ahmed, sözlerinin bu kısmına gelince, Sabriye onu susturdu:

— Devam etme Ahmed... dedi, anlıyorum. Ayrılmamız lazım... Ben senden yaşça büyüğüm. Sonra ikimiz de parasız. Evlenmemize imkân yok. Hem ailen seni belki genç, güzel ve zengin bir kızla evlendirmek istiyor...

Arkadaşları ayrıldılar. Sabriye derin bir hüznün içindeydi. Ahmed daha ziyade şaşırılmıştı. Bütün iyi kalbliğine, ona karşı gösterdiği şefkate rağmen, Sabriyenin bu kadar sessiz, bu kadar gürültüsüz bir tarzda hayatından çekileceğini ummuyordu.

Artık Ahmed için yeni bir hayat başlamıştı. Yaşayışına yepyeni bir istikamet verilebilirdi. Ailesinin onunla evlendirmek istediği Şaziye hakikaten güzel bir genç kızıydı. Hattâ daha şimdiden Ahmedle Şaziye buluşmağa, birlikte gezip tozmağa başlamışlardı. Fakat garip şey... Ahmed, Şaziyenin yanında iken daima Sabriye'yi hatırlıyordu. Halbuki Şaziye ile Sabriye ne kadar birbirine zıt yaratılıştadır. Şaziyenin deşetli gençlik hıppalığına mukabil, Sabriye ne kadar ağır başlı idi. Sabriyenin uysallığına karşı, Şaziye ne derecede ele avuca sığmaz, inadçı bir kızıydı.

Zaman geçtikçe Ahmed kendisinde mühim bir eksiklik hissediyordu. Sabriye, hiç farkettirmeden on beş sene içinde onun hayatının dîzginlerini tamamiyle eline almıştı.

Şimdi Ahmed akşamları evine döndüğü zaman odasında onu arıyor, sabahleyin uyanınca Sabriyenin biraz sonra yatağına sütlü kahvesini getireceğini sanıyordu. Çünkü Sabriye on beş sene içinde onu son derecede rahat bir hayata alıştırmıştı.

Her sabah Sabriye, Ahmedden evvel kalkardı. Meysim kıssa sobayı yakar, sütlü kahveyi pişirirdi. Ahmed, Sabriyenin güler yüzle getirdiği sütlü kahveyi yatağında içirdi.

Hele Ahmedin hastalandığı zamanlar Sabriye ona kul köle olurdu. Kolonyla ile başını ovular, ona sıcak iltiham pişirmeler, daha neler de neler... Ahmed hasta yatağında, Sabriyeye huysuz bir çocuk gibi naz yapardı. Sabriye de âdetle zevkle onun kahrını, nazını, huysuzluğunu çekirdi.

Ahmed bunları düşündükçe yanında Sabriye gibi bir kadın olmadan hastalanmağa pek korkuyordu. Bir taraftan da yeni tanıştığı Şaziye ile hayatını birleştirmenin birçok müşkülleri olduğunu anlıyordu. Evvelâ kâfaları birbirine uymuyordu. Zevkleri arasında asılmaz bir fark vardı. Aynı ayrı yaratılıştadır, aynı ayrı duyguda insanlardı.

Belki şimdi aralarında yeni başlayan tanışıklığın heyecanı ile bunun farkında oluyabılırdı. Fakat ileride?...

Ahmed belki her gün kendi kendine tekrarlıyordu: «Ben Sabriyesiz yapamayacağım!...», canı sıkıldıkça zaman içinde mırıldanıyordu: «Ah Sabriye olsaydı...»

Nihayet Şaziye ile daha fazla ahbablığı ilerletmenin lüzumsuz ve aynı zamanda mahzurlu olduğuna kanaat getirdi, artık genç kızın evine uğramaz oldu.

Şimdi hayatta bütünü yalnız, meşgulliyetsizdi. Tekrar Sabriyeye dönmeğe utanıyordu. Ne kadar iyi bir insan olursa olsun, Sabriyenin kendisini nasıl karşılayacağını kestiremiyordu. Bir yerde şöyle bir cümle okuduğunu hatırlıyordu: «Çok seven insanların icabında kinleri de pek müthiş olur.» Bunu düşündükçe Sabriyeye tekrar dönmeğin korkuyordu. Bir anlık ona mektup yazmağı düşündü. Lâkin Sabriye on beş sene beraber oturdukları evden çıkmış, gitmişti. Adresini bilmiyordu.

İşte bu düşünceler arasında bir gün Beyoğlu caddesinden geçerken gözüne bir sinema ilanı ilişti. Sabriyenin çok sevdiği iki artistin karşılıklı oynadıkları bir film gösteriliyordu. O gün Ahmedin işi, gücü yoktu. Sabriye gibi filmdeki artistleri kendisi de pek severdi.

Hemen bir bilet aldı. Sinemaya girdi. Fakat film çoktan başlamıştı. Senelerdenberi Sabriye ile beraber bir sinemaya gelmişlerdi. Program satan genç kadın onları tanıdı. Ahmed kendi kendine: «Porgamcı kadın her zaman beni Sabriye ile beraber görürdü. Halbuki şimdi yalnızım... Kim bilir akından ne geçirir?..» diye düşündü. Program satan genç kadın salonun kapalı kapılarının önünde duruyordu. Ahmedde güllümsüyerek:

— Salon karanlık... Size yol göstereyim! dedi, Önüne düştü. Elektrikli yaktı. Ahmed gelişigüzel bir yere oturmak istiyordu. Program dağıtan genç kadına:

— Pek önere oturmayacağım... Meselâ surları iyi... dedi.

Fakat programcı kadın:

— Zevceniz şurada oturuyor, sizi yanına götürüyüm... dedi.

Ahmed şaşırılmıştı. Zevcesi?... Program veren kadın da herkes gibi Sabriyeye onun karısı sanıyordu. Ahmed ne yapacağını şaşırılmıştı. Gidip Sabriyenin yanına oturmak!... Buna hâlâ cesaret edemiyordu. Fakat programcı genç kadına da:

— Zevcem orada otursun, ben burada oturacağım... diyemedi ya...

O halde ne yapmalı idi?... Nihayet âni bir kararla:

— Peki, dedi, beni oraya götürün...

Heyecan içindeydi. Önünde yürüten kadın durdu. Elektrikli ile boş bir iskemle kapattı. Ahmed buraya oturdu. Derhal Sabriyenin hafif güzel kokusu burnuna gelmişti. Henüz karanlığa gözleri alışmadığı için onu göremiyordu. Fakat kendisinden çok evvel gelen ve karanlığa iyice alışan Sabriyenin onu gördüğünü anlıyordu.

Ahmed ne yapacağını şaşırılmıştı. Yanında oturan Sabriyeye her halde bir şeyler söylemesi lâzımdı. Fakat ya o kendisini birdenbire terslerse?... İşte bu düşünceler yüzünden Ahmed ağzını açamıyordu.

Nihayet yanında oturan Sabriyeye iyiden iyiye seçmeğe başladı. Arasına salonun alaca karanlığında birbirlerini bakıyorlardı. Ahmed, Sabriyenin tatlı sesini duydu:

— Filmin baş tarafını görmedin. Mevzuunu anlatayım mı?...

Sinemadan çıkarlarken Ahmed, programcı kızı bir kere daha bahşış verdi.

Hikmet Feridun Es

Apartıman sahipleri

Boş dairelerinize hemen iyi kiracı bulmak için «Akşam»'ın KÜÇÜK İLANLARINI istifade ediniz.

Beşiktaş Halkevinden:

Okumak yazmak bilmiyen 18 yaşından yukarı kadın ve erkek vatandaşlarımız için evimizde okuma ve yazma kursları açılmaktadır. Kurslar kadın ve erkek öğretmen arkadaşlarımız tarafından idare edilecektir. Evimizde her gün kayıt işine başlanmaktadır.

Ş Evimizde kız ve erkek ortaokul talebeleri için İngilizce, Fransızca, matematik ve geometri kursları açılmıştır. İsteyenlerin hergün idare memurluğumuza müracaat ederek kayıtlarını yaptırmaaları lazımdır.

Radyo

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Dalga uzunluğu

Türkiye Radyosu

1648 m. 182 Ko./s. 120 Kw.

Ankara Radyosu

T. A. P. 31.7 m. 9465 Ko./s 20 K. W.
Hergün yalnız kısa dalga 31,7 m. 9465 Ko./s. postamızla neşredilmekte olan yabancı dillerde haberler saatleri aşağıda gösterilmiştir:İranca saat 13,00 ve 18,45 de
Arapça saat 13,15 ve 19,45 de
Fransızca saat 13,45 ve 20,15 de

CUMARTESİ 25/11/939

13,30 Program ve memleket saat ayarı, 13,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 13,50 Türk müziği: Halk türkülleri ve halk oyun havaları Okuyanlar: Aziz Tözem, Müzeyyen Senar, Mahmut Karındaş, Çalan: Sadı Yaver Ataman (Kaşk, darbuka ve saz), 14,30 Müzik (Riyasetiümhur bandosu - Şef: İhsan Künger), 1- Paul Lincke: Mars, 2- G. Pares: Kapris (Menüet), 3- Vincent Wallace: Maritana uvertürü, 4- Paul Vidal, La Burgonde operasından bale No. 2, 5- Glazounow: Stenka Razine - Senfonik parça, 15,15-15,30 Müzik (Danz müsiği - Pl.).

18 Program, 18,05 Memleket saat ayarı, Ajans ve meteoroloji haberleri, 18,25 Müzik (Radyo caz orkestrası), 19 Türk müziği: Geçit konseri Ankara radyosu küme saz heyeti ve 14 okuyucu sıra ile, idare eden: Mesut Cemil, 20 Konuşma, 20,15 Türk müziği: Müzik Folklor'umuza alt örnekler, Sadı Yaver Ataman, 20,30 Türk müziği: Karışık program, Çalanlar: Hakkı Derman, Şerif Içlı, Hasan Gür, Hamdi Tokay, Basri Üfler 21 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Askin), 1- Clemens Schmalstich: Küpildon ve Pşıe - Ask hikâyesi, a) Yaklaşma, b) Aşk vâlisi, c) Başbaşa, d) Gezinti, e) Kavgaçılık ve barışma, 2- Hanns Löhr: Dügün marşı, 3- Willi Lautenschlager: Yıldızlara doğru (fantezi), 4- Raff: Kavatin, 5- Knudage Rilsager: Bir entermezzo, 6- Benjamin Godard: Ninni, 7- Bernhard Kutsch: İspanyol kaprisi, 8- Ziehrer: Der Schatmeister operetinin vâlisi, 22 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, ziraat haberleri, 22,15 Konuşma (cebnî dillerde), 22,45 Müzik (Caz-band - Pl.), 23,25-23,30 Yarınki program ve kapanış.

YENİ NEŞRİYAT

«Yaban» romanı

Yakup Kadri'nin bu eseri Almanca'ya tercüme edildi

Tanınmış Türk edibi B. Yakup Kadri Karasmanoğlu'nun «Yaban» isimli romanı B. Max Schu'tz tarafından ve Türkiye aslından Almanca'ya tercüme edilmiş ve Leipzig'de A. H. Payne Basımevi tarafından gayet nefis bir şekilde tabolunmuştur.

Romanın Almanca adı Der Fremdling'dir. Böylelikle, ilk defa olarak Türk edebiyatından mühim bir eser Alman Hisanına çevrilmiş oluyor. Kitabın başında yeni Türkiye'yi ve Türk edebiyatını anlatan bir mukaddime ve sonunda kitapta geçen Türk isimleri hakkında izahat veren bir ilâve vardır.

«Yaban» la beynelmîlîl dikkat ve alâkayı celbettirgen dolay B. Yakup Kadri'yi, ve «Yaban» ı çok mükemmel şekilde tercüme ve tabettiklerinden dolay da mütercim ve tâbîl tebrik ederiz.

Afrodit

Piyer Louis'in dünya şâheserleri arasında mühim mevkî olan bu eseri kıymetli muharrir Nasuhi Baydar tarafından Türkçeye çevrilmiş ve Semih Lütfi Kitapevi tarafından basılmıştır. Karierimize tavsiye ederiz.

TANIDIGIM BÜYÜK ADAMLAR...

Üstad Ali Fuad'ın bu çok kıymetli eseri çıkmak üzeredir.

Kongre

Çamlıca klübünün senelik kongresi mevsim itibarıyla bulunduğu Beyoğlunda İmam sokağı Ziya Bey apartmanının 3 numarasında bugün saat üçte ertedilecektir. Azamın gelmeleri rica edilmektedir.

— Yalnız değildi. Yanında kendinden hayli küçük yaşta sessiz sadasız bir kız vardı.

— Görüşünüz mü?

— Tabii değil mi?... Bilirsiniz: Laf-tan yana sıkıntısı yoktur.

Vehbi:

— Neden bahsetti? - diye sordu.

— Biraz sizden de, azızım.

— Ne dediğini öğrenebilir miyim?

— Tekrarlamamamı tercih ederdim.

— Rica ederim.

— Dedi ki: Müthiş bir talihsizliğiniz devri başlamış. Size raslayınca insana - (affedersiniz, madem ki ısrar buyurdunuz, söylüyorum!) - uğursuzluk geçebilir.

Doktor:

— Adam, canım... O kadar zalimane şaka değil... - dedi, - Biliyor musunuz, kendisine nerede raslayabiliriz?

— Vallahi iyi bilmem arzıma, her halde Bursada, Çekirgede, yahut Ulu dağda raslayacağız.

Bir müddet sükût oldu. Vehbi, sigarasının ucunu çiğneyip asabiyetini yenmeğe uğraşıyordu. Rüştü İstanbul'dan gelen o günkü gazeteleri masanın üzerinde bularak sahifelerini çevirmeğe başladı.

Birdenbire:

LEYLÂ ile MECNUN

Tefrika: No. 127

Bütün reisler, zenginler ve kabîle mümessilleri bir ağızdan: «Can bey reis oldu.» diye bağırıldılar

— Hepimiz, Seyid Ahmedin kabilemize reis olmasını istiyoruz.

Taşbilek ortaya atıldı:

— O, bir Araptır. Kabilemizde şimdiki kadar aylıkla çalışmıştır. Onu istersek, gene vezir olarak yurdumuzuza alıkoyabiliriz. Fakat onu başımıza geçiremeyiz.

Taşbileğin adamları:

— Taşbilek haklıdır. Bütün kabilesine, Türkten başka biri baş olamaz.

Diye bağırıldılar. Taşbileğin arkasından (Yaman) söz aldı:

— İçimizde Seyid Ahmetten daha bilgili bir kimse yoktur. Biz dağları onı kendimizle baş seçiyoruz.

(Yaman)ın sesi yüksek. Onu birçok kimseler tanıyıyordu. O ve onun adamları zaten şehirde yaşayan kimseler değildi. Herkes (Yaman)'a hayretle bakıyordu.

Taşbileğin adamlarından biri ona cevap verdi:

— Sen bir çobansın! Kabilemizin işlerini senin aklın ermez.

Bir başkası da yüksek sesle:

— Sizi kim çağırıyor buraya? Çobanlar sürülerinin başından ayrılır mı? Şehirde ne işiniz var sizin?

Diye haykırdı. (Yaman) bu sesi cevapsız bırakmadı:

— Fırat boylarında bugüne kadar yaşayan Türklerin yurdunu bizim atalarımız kurmuştur. Seveceğimize başa elbette sizden önce rey vermek bizim hakkımızdır. Biz olmasaydık, siz bu şehirleri kurabilir miydiniz? Biz olmasaydık, siz, ülkemizin bu geniş ve dağınık sınırlarını koruyabilir miydiniz?

(Yaman)'ın sözleri, yıldırım çarpmış gibi, herkesin beynini uğuldatmış, zenginleri düşündürmeğe, muharipleri sınırlendirmeye başlamıştı.

(Yaman)ı hiç kimse susturamıyordu.

Seyid Ahmed (Karabulut) ile (Yaman) gibi iki mühim ve değerli tarafların ve onların adamlarının himayesine sığınmıştı. Seyid Ahmede -Arap diye- hiç kimse rey vermek istemiyordu.

Taşbilek hiddetinden ateş püskürüyor:

— Bir Arabi, koskoca Türk kabilesine nasıl baş yapabiliriz? Bütün dünya bize gülmez mi?

Diye söylüyordu.

Seçim işinin kolayca halledileceği tahmin edilmiyordu. Ortada iki kuvvetli namzed vardı:

1 — Taşbilek.

2 — Seyid Ahmed.

İki tarafa ayrılan kabîle efradı hararetili münakaşalara başlamışlardı.

Reis kim oluyor?

Seyid Ahmed, gölden kendisine yardımcı olarak gelecek olan Şeyh Saidin adamlarını bekliyordu. Acaba Şeyh Saidin adamları ve yahud kendisi gelseydi, Seyid Ahmede umduğu yardımı yapabilecek miydi?

Bu arada Seyid Ahmedin adamlarından biri, efendisini müşkül vaziyetten kurtarmak maksadıyla şöyle bir teklif yapmıştı:

— Urmanın ölümlünden sonra kabilemizin ikiye ayrıldığını görüyorum. Eğer Urman hayatta olsaydı, bu manzara karşısında kim bilir ne kadar ümitsizliğe düşerdi. Bana kalırsa, Urman'ın yerine kendisi kadar layık olan biri vardır: Can bey. Herkes onu bir mecnun sanıyor. Halbuki o hepimizden akıllı bir gençtir. Başına bir aşk belâsı gelmiş, sevgilisini aramak üzere dağlara düşmüştür. Geliniz, onu reis olarak seçelim ve sevgilisine kavuşması için biz de el birliğle çalışalım. Leylâ yabancısı bir adamın kızı değildir. Şeyh Mehdi kabilemizden büyük iyilikler görmüştür. Leylânın babası Urmanın arası açıktır; bu yüzden bu zavalları birleşemediler. Onlar evleninceye kadar yurdun işlerine gene eskisi gibi Seyid Ahmed bakar. (Can) beyin, Leylâyı kavuştuktan sonra pekâlâ babasının yerini tutabilecek muhakkaktır.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Dinleyiciler birdenbire şaşırıldılar. Hiç de fena bir teklif değildi bu. Herkes bilfiyordukî, (Can) bey Leylâsına kavuşamadığı için dağlara düşmüştü.

Ya şimdiki Vaziyet elbette eskisi gibi değildi. Leylânın babası çok zayıftı. Şeyh Said de Türklere yardım etmişti. Leylâyı şeyh Mehdi'nin elinden kolayca almak o kadar güç bir iş olmayacaktı. Fakat, Taşbilek bu tekliften hoşlanmadı:

— Yüzbinlerce insan bir mecnunun önünde eğilemez.

Diye bağırıldı.

Taner:

— Sevgilisine kavuşursa, aklı başına gelir. O zamana kadar da kendi kendimizi idare ederiz. Bahusuz ki, başımızda Seyid Ahmed gibi zeki ve çalışkan bir vezir vardır.

Diye cevap verdi.

Taşbilek hiddetinden çıldıracaktı.

— Bütün bunlar Seyid Ahmedin hilesidir. Mecnunu dağdan indirmeğe imkân yoktur. Urman bile geçen gün dağa gitti, oğlunu alıp getirmek istedi. Fakat (Can) babasını tanımadı. Aklını bu derece kaybetmiş bir mecnunu kabilemize baş olarak seçersek, bütün dünya karşısında gülünç vaziyete düşeriz. En doğrusu, en kestirmesi: İçimizden birini seçip bu işi bugün bitirmek, dedi.

Taşbileğin sözleri kimsenin kulagina girmiyordu. Taner, Karabulut, daha sonra da Yaman ve Arap kabileleri tamamiyle Seyid Ahmed'i iltizam ediyorlardı.

Son teklif herkesin hissine ve mantığına uygun gelmişti. O gün gerçekten bu işin bitmesi lâzımdı.

Seyid Ahmed taraftarları bir araya toplanınca, Taşbilek adamlarıyla meydanın bir köşesinde yalnız kaldı.

Seyid Ahmed son teklifin halkın hissiyatına daha uygun olduğunu görünce:

— (Can) beyi reis olarak seçiyoruz, dedi, yarından itibaren onu Leylâsına kavuşturmağa ve dağdan şehre indirmeğe çalışacağım.

Bütün reisler, zenginler ve uzaklardan gelen kabîle mümessilleri hep bir ağızdan bağırıldılar:

— Can bey reis oldu. Seyid Ahmed gene vezir olarak kalacak ve Can bey dağdan ininceye kadar yurdun işleriyle meşgul olacaktır.

Seyid Ahmed de bunu istiyordu.

Gürültüler uyaşay büyümeden kafileler dağılmağa başlamıştı.

Seyid Ahmed muhafızlarına daha önceden sarayı kuşatmaları için şiddetli emirler vermişti. O, Taşbileğin saraya hücumundan korkuyordu. Bereket versin ki, meydanadaki kalabalığın büyük bir kısmı Seyid Ahmed tarafı idi, Taşbilek bu sebeple saraya hücum edemedi. Yenileceğini muhakkak bilerek adamlarını alıp çekilmişti.

Şimdi Seyid Ahmedin yapacağı iki mühim iş vardı: Biri (Can) beyi dağdan indirip saraya hapsedmek. Ve halka her işe o bakiyormuş gibi tanıtmak. İkinci iş de, Taşbileğin adamlarını dağıtmak. Çünkü Ur'da Taşbilek adamlarıyla dolayınca Seyid Ahmedin mevkîi sarsılmasa bile hayatı tehlikeye düşebilirdi. Taşbilek ve adamları vurucu, nıgancı insanlardı. Seyid Ahmed bu tehlikeyi görüyordu. Hasnını meydana başboş bırakamazdı.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

(Arkası var)

Tefrika No. 137

SEVİLEN KADIN

— Nasıl oldu da buradan zuhur ettin? - dedi.

— Uludağa çıkacağım... Bir kaç zaman Bursada kalmak niyetiyle geliyordum. Vapurda bizim arkadaşlardan Rifkayı gördüm. Onun buralarda çifliği var... Davet etti... Siz nereye?...

Tabii Bursaya... Ah şu Renza, değil mi?... Yaptığı marifetle hepimizi şaşırttı... İspanyol kıskançlığını öldürdü dersiniz?... Ötekininki buz gibi intihar, malûm...

Doktor:

— Adam... Kes şu lâfları!... - dedi.

Fransada 8 Alman tayyaresi daha düşürüldü

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İngiliz tayyarecileri arasında ölen yoktur. Yalnız tayyarelerden bir tanesine kurşun huzmesi isabet ederek bu tayyare inmeğe mecbur kalmıştır. Tayyarelerden birinin de kuyruğu sakatlanmış, fakat pilot, bu tayyareyi hava meydanına getirmeğe muvafak olmuştur.

Bir Alman tayyaresi yandı

Baume - les - Dames 24 (A.A.) — (Fransa): Dornier tipinde iki motörlü bir Alman tayyaresi Baumes - les - Dames mntakasında kovulanmış ve mitralyöz ateşi altına alınmıştır. Tayyare dün sabah alevler içinde Aissey ve Côtebrune kasabaları arasında düşmüştür. İçinde bulunan üç veya dört kişi yanarak ölmüştür.

Fransız tebliği

Paris 24 (A.A.) — 24 teşrinisani sabah tebliği: Gece kayde değer bir hâdis olmamıştır.

Dün gündüz, dördü İngiliz tayyareleri tarafından, dördü de Fransız tayyareleri tarafından olmak üzere sekiz Alman keşif tayyaresi topraklarımız üzerine düşürülmüştür.

Avcı tayyarelerimizden biri üssüne

dönmemiştir.

Paris 24 (A.A.) — 24 Teşrinisani akşam tebliği: Moselle'in şark mntakasında düşmanın bir baskın hareketi akim kalmıştır. Bir kaç esir aldık. Mevzîl topçu faaliyeti kaydedilmiştir. Hava faaliyeti bugün mahdut olmuştur.

Alman başkumandanlığının tebliği

Berlin 24 (A.A.) — Ordu başkumandanlığı tebliği ediyor:

Garpçe, keşif kolları ve topçu biraz daha faaliyette bulunmuştur.

Hava ordusu, Fransız arazisi üzerinde keşif uçuşlarına devam etmiştir. Hudud mntakalarını muhafazaya memur Alman avcı tayyareleriyle düşman avcı tayyareleri arasında, müteaddid hava muharebeleri olmuştur. Bu arada, bir İngiliz tayyaresi Verdun yakınında diğer bir tanesi Sarrebrück yakınında, bir Fransız tayyaresi de Swelbrucke civarında, hava daft topları tarafından düşürülmüştür.

New York Times gazetesinin, Belfast İngiliz kruvazörünün ciddi surette hasara uğradığına dair verdiği haber, şimdî. Firth of Forth'da, Southampton sınırından bir kruvazörü torpilleyen bir tahtelbahirimiz tarafından teyid edilmiş bulunmaktadır.

İngiliz Bahriye Nezareti, İngilterenin Gypsy muhribinin, İngilterenin Şark sahilinde bir mayne çarparak battığını bildirmektedir.

Finlandiya son Sovyet tekliflerini kabul edemiyor

Helsinki 24 (A.A.) — Finlandiya Başvekili B. Cajander, beyanatta bulunarak ezcümle demiştir ki:

«Finlandiya hükümeti, son Sovyet tekliflerini kabul etmek imkânlarını görememektedir. Zira bu teklifleri kabul etmek, Finlandiyanın bitaraflığını ihlâl etmek ve birinci sınıf Finlandiya işihkâmlarını yabancı bir devlet emrine vermek demek olacaktır.»

Müsadereden edilen Alman eşyasının müzayedesi Marsilyada yapılacak

Marsilya 24 (A.A.) — Harbin ilk haftaları zarfında, abluğa servisleri tarafından müsadere edilen eşyanın müzayedesi Marsilyada yapılacaktır.

Halka ilân edilen listeye nazaran, Almanyadan, şu maddeler müsadere edilmiştir: Bakır, kalay, volfram, demir cevheri, alimünyom, 248 ton öküz eti konservesi, 72 ton kakao, 19 ton kahve, 378 ton kauçuk, 91930 kupra, 7243 ton muhtelif zamlar, 81 ton piring, 630 ton şeker, 310 ton küsbe, 1360 ton zahire, 1945 ton tuzlanmış barsak, 8600 ton vesaire diğer mevad.

Şimal memleketleri ile aramızdaki ticaret münasebetleri

Ankara 24 (Telefonla) — Şimal memleketleri ile aramızdaki ticaret münasebetleri hakkında izahat vermek üzere buraya çağrılmış olan Stokholm ve Kopenhag elçilikleri ticaret ataşemiz B. Natuk Ziya vazifesi başına gitmek üzere bu akşamki ekspresle İstanbul'a hareket etmiştir. Haber verildiğine göre, Şimal memleketleri ile aramızdaki ticaret münasebetlerinin tanzimi için mezkûr memleketler hükümetleri ile temaslara girişilmiş bulunmaktadır. Yakında bu memleketlerle aramızda yeni ticaret mukaveleleri akdi için müzakerelere başlanacaktır.

Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlu bugün İsveç maslahatgüzârını kabul etmiş ve kendisi ile bir müddet görüşmüştür.

İtalyanın yeni zirhlıları

Cenova 24 (A.A.) — İtalyanın inşa etmekte olduğu otuz beşer bin tonilâtoluk dört zirhlı serisinden Littorio'nun ilk sürat tecrübeleri yapılmıştır. Gazeteler rakam zikretmiyorlarsa da bütün makinelerin ve tesisatın mükemmel işlediğini kaydediyorlar.

Askerî liseler şampiyonası

Gegen hafta başlayan askerî liseler şampiyonası voleybol müsabakalarına bugün saat 16 da Beyoğlu Halkevinde devam edilecek. Kulüli ile Deniz harp okulu ve lisesi, Maltepe ile Bursa lisesi karşılaşacaktır.

Futbol

Futbol şampiyonasına da yarın Fenerbahçe stadında devam edilecek. Kulüli ile Maltepe, Bursa ile Deniz harp okulu ve lisesi karşılaşacaktır. Muvaffakiyetler dileriz.

SPOR

Frens Varuş Macar takımı şehrimize gelecek

Macaristanın en kuvvetli klüplerinden olan Frens Varuş alâkadarlarına gönderdiği bir mektupla yılbaşında Türkiye'de üç müsabaka yapmak üzere bir angammana girişileceği gibi bu seyahate en kuvvetli kadrosile iştirak edileceği vaziyetinin müsaad olduğunu bildirmiştir.

Bu takımın Avrupa futbolünde oynadığı rolü göz önünde tutan alâkadarlar bu müracaatı ehemmiyetle karşılamışlar ve macarların ikisi Ankara bir İstanbul'da yapılacak üzere muhabereye girişmişlerdir. Macar millî takımına en fazla oyuncu veren ve kendi hududları haricinde yaptığı maçlarda iyi neticeler almakla iştirah eden bu takımın kadrosunda Avrupanın en teknik oyuncusu Saroş'nin de bulunması yüzünden bu karşılaşmaların büyük bir alaka ile takip edileceği ve çoktanberi kuvvetli bir Avrupa takımının oyununa hasret kalan sporcularımız için bu müsabakaların bulunmaz bir fırsat olacağı tabiidir.

Cezalandırılan futbolcular

Beden terbiyesi İstanbul futbol ajanlığın-dan:

Fenerbahçeden 231 Ali Rıza Tansı 6/11/ 939 tarihinden itibaren 4 ay, Demirsordan 1588 Edip Korkut 23/11/939 tarihinden itibaren 2 ay, Kaleden 2093 Onnik Sameçyan 23/11/939 tarihinden itibaren 2 ay, Yeni Şiş-liden 1940 Haçadur Eczacıyan 23/11/939 tarihinden itibaren 2 ay, Alemdardan 1920 Şahabettin Falay 23/11/939 tarihinden itibaren 2 ay, Vefadan 1396 Necip Halicioğlu 23/11/939 tarihinden itibaren 15 gün, Topkapıdan 35 Hakkı Özmızrak 23/11/939 15 gün, Y. Davutpaşadan 440 Nusrat Pekdemir 23/11/939 tarihinden itibaren 2 ay, Y. Davutpaşadan 1668 Ali Haydar Bayyurt 23/11/939 tarihinden itibaren 2 ay, Y. Davutpaşadan 445 Fikret Batıyok 23/11/939 tarihinden itibaren 2 ay.

Yukarıda adları, soy adları, bölge sicil sayıları ve klüpleri yazılı idmanculara iştirak ettikleri müsabakalardaki suihareketlerinden dolayı hıızlarında yazılı müddetler için Beden terbiyesi genel direktörlüğünce gecici müsabaka boykotu cezası verilmiştir.

Hızlarında yazılı tarihlerden itibaren klüplerinin ve hakemlerin bu futbolcuları ceza müddeti içinde müsabakalara iştirak ettirmemeleri tebliğ olunur.

Bu haftaki maçların programı

Beden terbiyesi İstanbul futbol ajanlığın-dan:

26/11/939 tarihinde yapılacak maçlar Taksim stadi: Feneriyılmaz - Galata Gençler saat 10,30 hakem Basri Bütün yan hakem Seyket - Emin, Y. Davutpaşa - A. Hısar saat 12,30 hakem Refik Top yan hakem Reşat - Mı-tat, Fenerbahçe - Hilâl saat 14,30 hakem Halit Ezgü yan hakem: Fahrettin Somer - Halit Baykal.

Şeref stadi:

Altınordu - Beyoğlu spor saat 10,30 hakem Rifki Aksay yan hakem Muvaffak - Pertev, Topkapı - Altıntuğ saat 12,30 hakem Tarık Özerengin yan hakem Sabahat-tin - Halit Üzer, Beşiktaş - Beykoz saat 14,30 hakem Sami Açıkoşey yan hakem Samih Duransoy - İhsan Bayrı.

Fener stadi:

Karagörmük - Galataspor saat 10,30 hakem Ahmet Göğdün yan hakem Ziya - Mufahham, İst.spor - Vefa saat 12,30 hakem Şazi Tezcan yan hakem Fikret Kayral - Ziya Kuyumlu, Galatasaray - Süleymanlye saat 14,30 hakem Adnan Akın yan hakem Muhtar - Müeyyet Güredin.

Not: 1 — Sıhhi levazımının noksanlığı yüzünden Maçların yapılmıyacağı ilân olan Taksim stadi bu kere mezkur noksanları ikmal ve tedarik etmiş olduğundan bu kararın refedilmiş olduğu tebliğ olunur.

2 — Fenerbahçeli Galip Kulaksızoğlunun vefatı dolayısıyla klüpler maçlara başlamadan evvel birer dakika itiram süktü yapacaklardır.

Hakem imtihanı bitti

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi tarafından açılıp kıymetli hakemlerimizden Nuri Bosut tarafından idare edilen hakem kursu bitmiş ve tahriri imtihanları evvelce yapılan namzedelerin sıfahi imtihanları da dün akşam sona ermiştir.

Hakem namzedlerinin sahalarda yapılacak imtihanlarını müteakip muvaffak olanlara ehliyetnamelerinin verilmesi için keyfiyet yüksek hakem komitesine bildirilecektir.

Mektep maçları gelecek hafta başlıyor

Liseler arasında tertibi tekrarrür eden futbol maçlarının fikstürünü tanzim etmek ve mektepleri kümelerle taksim etmek üzere dün İstanbul maarif müdürlüğünde müdür B. Tevlik Kut'un riyaseti altında beden terbiyesi öğretmenlerinin iştirakile bir toplantı yapılmıştır.

Bu toplantıda liseler kırmızı ve beyaz namırları altında iki gruba ayrılmıştır. Kırmızı gruba: Galatasaray, Kabataş, Pertevniyal, Erkek muallim, Hayriye, İstiklâl, Işık, Darüşşafaka.

Beyaz gruba: İstanbul, Haydarpaşa, Vefa, Boğaziçi, Taksim, Şişli Terakki, Ticaret, Yüce Ülkü, Sanat mektepleri ayrılmışlardır.

Müsabakalara gelecek hafta Fener, Şeref ve Taksim stadlarında başlanacaktır. Her stadda günde iki maç yapılacak ve maçları resmi hakemler idare edeceklerdir. Müsabakalar iki buçuk ay devam edecektir.

İlk hafta Vefa - Şişli Terakki, Hayriye - Kabataş, Muallim - Darüşşafaka, Taksim - Boğaziçi, Sanat - Yüce Ülkü, Galatasaray - Pertevniyal takımları karşılaşacaklardır.

Almanya, muayyen irtifadan sonra havaların serbes olmasını istiyecelmış

(Baştarafı 1 nci sahifede)

Miknatıslı maynlerin müessir olabilmesi için bunların pek derin olmayan sulara dökülmesi lâzımdır. Bu hal tahta mayn tarayıcı gemileri kullanılması kolaylaştırır. Mayn tarayıcı gemileri ikişer ikişer çalışacaktır. Aralarında bulunacak olan elektrikli bir kablo maynleri çekerek infilâk ettirecektir.

Aynı zamanda mayn tarayıcı gemilerin denizin dibine kadar inen âletleri bulunacaktır. Bu âletler bir mayne tesadüf eder etmez, mayni infilâk ettirecektir.

Diğer cihetten iyi haber alan mahfillerde Almanyanın her gün yeni bir şey icad edeceği kanaati mevcuttur. Yüzlerce Alman tayyaresinin denizlerdeki esrarengiz faaliyeti bu kanaati teyid etmektedir. Aynı mahfillerde bu tayyarelerin mayn dökmeleri mümkün olduğu fakat bu takdirde bu maynlerin büyük cesamette olmayacağı söylenmektedir. İngiliz deniz eksperleri bu deniz tayyarelerinin Alman tahtelbahirlerine benzin vermiş olmaları mümkün olduğunu söylemektedirler.

Soğan şeklinde bombalar

Londra 24 (A.A.) — Evening News gazetesi de Times nehri mansabına soğan şeklinde bombalar atıldığı kaberinin vermektedir. Bunları döken iki Alman deniz tayyaresidir. Bu tayyareler, su seviyesinden ancak 450 kadem yüksekte uçuyorlardı. Bombalardan biri suyun üstünde kalmış tüfikle patlatılmış, dehizden 100 kademlik bir -su sütunu yükselmektedir.

Romanyada yeni Kabine

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Bükreş 24 (A.A.) — (Havas): İyi haber alan mahfillerde söylendiğine göre Argetoianu Kabinesinin istifası ve Tataresko'nun Başvekâlete getirilmesi keyfiyetleri Alman iktisadi heyeti tarafından ileri sürülen taleplerin reddi mahiyetindedir. İktisad Nazırı Bujoiu esasen Alman taleplerini reddetmeğe karar vermişti. Maliye Nazırı ile Milli bankanın direktörü aynı mütalâada idiler. Bazı imtiyazatta bulunulmasını tavsiye eden Argetoianu Romanyanın hayatî menfaatlerini feda etmemeye ümid eylemekte idi.

Teknikci nazırlar, Alman talepleri kabul edildiği takdirde memleketin istiklâli tehlikeye girmiş olacağı kanaatinde bulunmakta idiler.

Argetoianu tarafından itihaz edilen tarzı hareket Bujoiu'yu istifaya sevketti. Bu müddet zarfında Alman heyetinin reisi Bükreşte bulunmakta idi. Buhran başlamış ve Başvekil istifa etmiş idi. Kral müşavirlerle görüştüktan sonra Tataresko'ya müracaata karar verdi. Tataresko yeni Kabineyi millî ronesans çerçevesinde ve kralın etrafında birleşmiş muhtelif partilere mensup zevatın iştirakile teşkil etmeğe çalışmaktadır.

Siyasi mahfillerde söylendiğine göre yeni Kabine Calinesco tarafından tarif edilen tam bitaraflık siyasetin terketmiyerek memleketin istiklâlini ve tamamıyetini ihlâl eden her türlü teşebbüse karşı müdafaa edecektir.

Paraşüt ile atılan maynler

Londra 24 (A.A.) — Emin bir menbada öğrenildiğine göre, son iki gün zarfında İngilterenin cenubu şarkı mntakası üzerinden uçan Alman deniz tayyareleri paraşütleri vasıtasile mayn dökmüşlerdir. Manyetik tipte birkaç bomba Times körfezine ve sahiline cenubu şarkisine düşmüştür.

Bu halin bu mntakalarda tehlikenin mevcudiyetini izah ettiği hatta bir Alman deniz tayyaresinin bir müddet deniz üstünde durduğu müşahade edildiği iyi haber alan mahfillerde söylenmektedir.

Bir şahit Essex sahilinde pek alçaktan uçan iki büyük tayyarenin infilâk etmeden denize düşen siyah cisimler attıklarını görmüştür.

Bir vapur daha battı

Hull 24 (A.A.) — 2492 tonilâtoluk «Geraldus» isimdeki İngiliz vapuru, İngilterenin şark sahilleri açığında batmıştır. Bu vapurun 26 kişilik mürettebatı kurtarılmıştır.

Şimal denizi maynlerle dolmuş

Kopenhag 24 (A.A.) — Bir Berlin telgrafına göre, Almanlar, Şimal denizi ticaret yollarını maynlerle doldurduklarını açıkça itiraf etmektedirler. Bu maynler, mayn tarama gemileri geçtikten sonra dökülmektedir.

Berlinde şöyle deniliyor: «Bitaraf gemiler, İngiltereye giderken ölüme gittiklerini bilmelidirler, İngiltereyi alâkadar eden tehditler yağmur gibi yağıyor. İngilizlerin, iktisadi harpten vazgeçmeleri, aklı selime avdet etmeleri lâzımdır.»

Almanyanın istekleri

Londra 24 (A.A.) — Daily Herald gazetesinin diplomatik muharriri yazıyor: «Kral Karol, memleketinin tedricen Almanyanın ekonomik nüfuzu altına girmesine müsaade etmemiştir. Almanlar, çok ileri gitmişlerdir. Claudius'un başkanlığındaki Alman ticaret heyeti yalnız Rumen ihracatının artırılmasını değil, aynı zamanda Romanya parasının kıymetten düşürülmesini ve markın 41 ley olan piyasasını suni olarak 60 leye çıkarmak suretile Alman parasına bağlanmasını istemmiştir.»

Muharrir, Romanyanın mutavaatı reddetmesi önünde Almanların tedbirler almasına intizar etmektedir. Fakat Romanyaya karşı bir taarruzun Rusya ile Macaristanın tasvibi olmadan tasavvur edilemeyeceği, bu iki memleketin ise Hitlerin doğu - cenup Avrupasına doğru ilerlemesine müsaade niyetinde gözükmediklerini kaydelemektedir.

Belediye muhasebesine alınacak memurlar

Belediye muhasebesi tahakkuk ve tahsil şubelerinde çalışacak memurlar için Belediyede açılan imtihanlar neticelenmiştir. Orta mekteb mezunlarına mahsus imtihanlara 160, lise mezunlarına mahsus imtihanlara da 260 kişi iştirak etmiştir. İmtihan evrakı dünden itibaren muhasebe tahakkuk müdürü B. Orhan, İstatistik müdürü B. Tarık, fen heyeti müdür muavini B. Faruk, zat işleri müdür muavini B. Hâmiden mürekkebi bir komisyon tarafından tedkik edilmeğe başlanmıştır. Kazananların isimleri yakında ilân edilecektir.

Ankara Borsası

24 İkinciteşrin 939

ESHAM ve TAHVİLÂT

Ergani 19.70
Merkez Bankası peşin 109.—
PARA ve ÇEKLER

Kapanış	En yukarı
1 Sterlin	5.21
100 Dolar	129.60
100 Frank	2.9525
100 Liret	6.7875
100 İsviçre Fr.	29.1475
100 Florin	69.0075
100 Rayşmark	—
100 Belga	21.2875
100 Drahmi	0.965
100 Leka	1.6025
100 Çekoslovak Kr.	—
100 Pezeta	13.5325
100 Zloti	—
100 Pengo	23.6825
100 Ley	0.915
100 Dinar	2.48
100 Yen	31.45875
100 İsveç Fr.	31.0125
100 Ruble	—

= BUKET =

İstanbulun en güzide aileleri bugün saat 4,30 da BUKET' de toplanacaklardır.

«BUKET» hakikaten Avrupada dahi eş olmayan güzellik'e bir kahve ve lokantadır.

Bugün sizde Çay, Kafe, Glase, ve Koktey içmeye geliniz.

Adres: İstiklâl caddesi eski Fransız Tiyatrosu karşısında (Sultan Aziz sarayı)

KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLANLAR

Fevkalade ahvalın devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

HUKUK FAKÜLTESİ TALEBESİYİM — Yol inşaatında veya herhangi bir yapı işinde amelelik istiyorum. Müracaat: Hukuk fakültesi 6890 numara Orhon Arıburnu. — 2

ANADOLUNUN TİCARİ ve SİNAİ — Müesseselerinden İstanbulda emin ve faal bir mümessil veya depoziter arıyanlar, İstanbulda posta kutusu No. 102 adresine yazmaları rica olunur. Merkez yerde yazıhanesi olan firma muntazaman müsecceldir. Ehven şerait, birinci sınıf kafalet ve referans verilir. — 2

İSTANBULDA ECZANE ve ECZA — Depolarile laboratuvarlarda diplomalı eczacı bir müdürü mesule ihtiyacı olanların gazetemize Eczacı rûmuzu ile mektupla müracaatları. — 2

TERCÜME ve MUHAŞEBE İŞLERİ — İngilizce, Almanca, Fransızcadan Türkçeye ve Türkçeden aynı lisanlara her nevi tercüme, ve aynı lisanlarda ticari muhabe, rat, daktilo ve muhasebe işleri çok müsait fiatle yapılır. Adres: Tercüme ve muhasebe işleri rûmuzu ile posta kutusu No. 1155 İstanbul, Telefon: 49382. — 1

BİR TÜRK GENÇİ İŞ ARIYOR — Bankalarda, mahkemelerde matbaa ve şirketlerde memuriyet, ticarethanelerde tezgahçılık ve askerliğini yapmış, doğru, çalışkan bir Türk genç iş arıyor. Akşamda (Al) rûmuzuza tahminen müracaat. — 1

ORTA OKUL MEZUNU — Verilecek her ücreti kabul ederek iş arıyor. Akşamda M. T. rûmuzuza mektupla müracaat. — 1

BİR GENÇ İŞ ARIYOR — Fransızca, Almanca muhabereye aşina bilhassa (İNGİLİZCE) ticari muhaberet deruhde edebilir. Tecrübeli bir genç münasip bir iş arıyor. Akşamda (1910) rûmuzuza mektupla müracaat. — 1

BİR GENÇ İŞ ARIYOR — Türkçe, Fransızca yazıhanesinin daktiloda seri yazar takibat işlerine vakıfım şirketlerde, avukat, bürolarda çalışırım bonservisim vardır, isteniyenler Akşamda T. İ. Ş. rûmuzuza mektupla müracaatları. — 2

TİCARİ MÜESSESE ve FABRİKATÖRLERİN NAZARI DİKKATİNE — Ticarethanelerimizin usulî muhasebe ve vergi kanunlarına tevfiikan bilûmum vergi ve defatiri resmiyesi bilanço ve envanterleri, bordroları Türkçe ve Fransızca ve İngilizce olarak sıratile tanzim ve intacı İstanbulda ve icap ederse taşralarda dahil hesap rüyeti taahhüd olunr. İstanbul Yeni Postahane karşısında Letafet hanı 3 üncü kat 8 numaralı yazıhaneye müracaat telefon. 23000 — 3

BİR TÜRK BAYAN İŞ ARIYOR — Almanca, Fransızca, rumca ve eski yazıyı da bilen bir bayan münasip bir iş arıyor. Akşamda (K) rûmuzuza mektupla müracaat. — 1

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

BİR MEMUR ve BİR DAKTİLO ARANIYOR — Muhasebe defteri tutmak ve takip işlerinde bulunmak üzere fransızca bilen bir memur arıyorum, maaş şimdilik 25 liradır. Ayrıca türkçe fransızca bilen bir daktilo bayan arıyorum maaş 15 liradır. Beyoğlu İstiklal caddesi 421 No. Gazi Osman paşa apartman 1 inci kata saat 1-4 müracaat. — 1

HASTABAKICI ve ÇAMAŞIRCI ARANIYOR — Ortaköy Şifa Yurduna hastabakıcı ve çamaşırçı alınacaktır. İsteklilerin hergün öğleden sonra müesseseye başvurmaları. Ortaköy, Muallim Naci cad. 115

ARANIYOR — Müktedir bir matbaa makinistiyi bir pedacı istiyorum. Anlaşmak üzere hemen Ankarada Anafartalar caddesinde Yıldız matbaasına mektupla müracaatları. — 1

HASTABAKICI ARANIYOR — 42, 50 lira ücretli Tekirdağ Memleket hastanesine hastahanelerde yetişmiş hastabakıcıların bonservisleriyle sertabete müracaatları. — 1

HİZMETÇİ ARANIYOR — Küçük bir apartmanda yalnız bir kişinin hizmetine bakmak ve evi idare etmek üzere ehliyetli müstakim temiz bir hizmetçi kız arıyorum. Akşamda M. F. rûmuzuza mektupla müracaat. — 1

SÜTNİNE ARANIYOR — Türk olması şarttır. İsteklilerin Cankurtaran mahallesi Ahırkapı meydanında bakkal bay Şakire müracaat. — 1

DAKTİLO BAYAN ARANIYOR — Bahçe-kapı Erzurum hanı 32 numara saat 12-1. — 1

EKSİKAVATÖR MAKİNİST ARANIYOR — Eksikavatör makinalarını mükemmelen idare etmeyi bilen makinistlerin refranslarla birlikte Galatada Perşembe pazarında Aslan hanında Hamit Kalaycıoğlu müessesesine müracaatları. — 2

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK PİYANO — Mayerbeer markalı yeni ve son sistem bir Alman piyanosu satılıktır. Arzu edenler mektupla Akşam gazetesine F. E. rûmuzuza müracaatları. — 4

SATILIK PİYANO — Meşhur bir Alman piyanosu içi demir ve çapraz telli olarak satılıktır. Taksim Tarlabası Yağhane sokak No. 50 — 4

BÜRO — Enebi yahut yerli yapı, komple yazı odası takımı, satmak isteyenlerin muassal izahat ve son fiat ile vazih adreslerini (B. N. - Büro) rûmuzuza Akşam küçük ilanlar servisine göndermeleri. — 3

200 LİRAYA SATILIK OTOMOBİL — Kapalı 4 kapılı Fiat 509 modeli işler halde görmek için Divanyolu 144 garaja müracaat. — 1

BİNEK OTOMOBİLİ SATANLAR — Az kullanılmış binek otomobili alınacağından satanların izahat vermek üzere 23904 telefon numarasına müracaatları. — 2

4 — KİRALIK - SATILIK

9000 LİRAYA ACELE SATILIK MÜCEDEDE APARTIMAN — Kurtuluş Simen tramvay istasyonu kırmızı renkte Neban apartmanını bitişigi Mekkareci sokak 4 No. çifte apartmanların ikincisi üç oda bir salon en son sistem gömme banyoları havi iradı dokuz yüz altmış liradır. — 6

KİRALIK APARTIMAN — Tünelde Foto Süreyya yanındaki sokakta Alman lisesi bitişiginde KORMAN apartmanının 6 odalı, denize nazır konforlu 5 numaralı daire si kiralıktır. Taliplerin 44496 numaraya müracaatları. — 2

KİRALIK DAİRELER — Kabataşta Sedüünde Çürüksulu Mahmud paşa apartmanında gayet güzel manzaralı, müstakil kapılı, tramvay ve iskeleyle pek yakın bir daire kiralıktır. Banyo, havagazı vardır. Aynı binanın üst katında mal sahibine müracaat. Bu binada, iki odalı, küçük ve ucuz diğer bir daire de kiralıktır. — 5

SATILIK ÇİFTLİK — Terkos gölünün civarında Çatalca kazasına tabi on bin dümden fazla Sarıköy namile maruf çiftlik satılıktır (Taria ve ormandır) İstekli zevatın: Galata 6 inci Vakıf han kat 5 No. 26 ya müracaatları rica olunur. — 3

SATILIK, KİRALIK TARLALAR — İstinye iskelesine on beş dakikta mesafede bay Lâz Osmanın evi karşısındaki çilek tarlaları satılık ve kiralıktır. İsteklilerin Galata 6 inci vakıf han kat 5 No. 26 ya müracaatları rica olunur. — 2

LİSEYİ İKMAL ETMİŞ — Bir genç İngilizce öğrenmek için bir İngiliz ailesi yanında pansiyoner yatmak, yemek, çamaşır dahil terah edecektir. Akşamda N. H. rûmuzuza mektupla müracaat. — 2

ACELE SATILIK YALI — Üsküdar'da İhsaniye caddesinde 148 No. lu 9 oda 2 sofa 2 mutfak 3 balkonlu ve bahçesi denize kadardır. Talip olanların bitişigi 146 No. da bay Tevlik'e müracaat. Elektrik, havagazı ve su tertibatı vardır. — 3

SATILIK ARSA — Beyoğlunda Kumbacı yokuşunda iki apartman inşasına elverişli mükemmel bir arsa acele satılıktır. Müracaat: Asum, İstanbul posta kutusu 314 Telefon: 24412 — 1

SATILIK KÂRGİR HANE — Beşiktaşta Hasanpaşa deresinde, altında bakkal dükkanı bulunan, köşe başında, beş oda iki sofa büyük tarahesi vardır. Görmek için bakkal bay Osmana müracaat fiati 2500 liralı. — 2

SATILIK ARSA — Osmanbey istasyonunda Hacı Mansur ve arkası yeni sokak iki yol arasında 732 arşın arsa acele satılıktır. Müracaat: Bomonti istasyonu Ebe kızı sokak bakkal Hristoya. — 3

EV ve ARSA ARANIYOR — Boğazın Anadolu sahilinde beş odalı ve denize nazır bir ev ve bir arsa arıyorum. Akşamda R. S. K. adresine mektupla müracaat. — 2

35 LİRAYA KİRALIK APART. — 4 oda hol bütün konforlu havi otobüs durağı görmek için Cihangir Yeni yuva So. (Kismet) Apt. kapıcısı B. Mihale, görüşmek için Kadıköy Süreyya sineması karşısında B. Rahmi Apt. üst kat A. Arsal'a. — 8

KİRALIK — Taksimde, Lâmartin ve Aydede caddeleri üzerinde, tramvay yolunu gören fakat gürültüsünü duymayan ve parkelli üç salonlu iki yatak odası, bir hizmetçi odası, sık bir banyosu, şifir bir mutfak, kaloriferi, asansörü, kış yaz hergün bol sıcak suyu, havaya karşı mükemmel sığnağı olan bir daire kiracı bekliyor. — 1

MOBİLYELİ APARTIMAN ARANIYOR — Beyoğlu Taksim veya Ayazpaşada konforlu mobilyeli kiralık küçük apartman arıyorum. Taksim Mete sokak Sürenyan apartman 11 numaraya mektupla müracaat ediniz. — 2

KİRALIK — Mercan yokuşu köşe başı doktor diğci muayenehanesine elverişli terzilik için müşterisi hazır mobilyesi herşeyi tamam bir kat kiralıktır. Müracaat. Tığlar köşe başı 1-3 — 2

NIŞANTAS — Zafer sokak 24 numaralı «Üstündağ» apartmanında iki tramvay caddesine pek yakın, denize nezaretili, havadar 6 odalı bir daire kiralıktır. Kapıcıya müracaat. — 6

KİRALIK KAT — Kulekapısında Şahkulu mahallesinde 20 numaralı evin elektrik, havagazı ve terkos tesisatı ve iki oda bir sofa ve mutfak havi birinci katı kiralıktır. İstiyenlerin Taksimde Uygun apartmanını (2) numaralı daireye müracaat. — 2

SATILIK ARSA — Cihangirde Alçak damda bay Necibin arsası satılıktır. Ayazpaşa Ülkör sokak 43 No. da bay Ali Karameşeye müracaat. — 1

GENİŞ BODRUM ve ODALAR — Tek veya daire şeklinde terkos elektrikli kiralıktır. Çemberlitaş tramvay durağı karşısında yabancı diller ve riyaize dersahaneleri kapıcısına müracaat. — 1

SATILIK HANE — Tepebaşı Tozkoparan Tepebaşı Akarcası caddesi Derviş Ahmet sokak No. 12 300 arşın üzerine beş oda geniş kullanışlı ve manzaralı ahşap hane ucuz satılıktır, içindekilere müracaat. — 1

ACELE SATILIK APARTIMAN — Kıymeti 3500, mütehammil icarı 50 liradır. Müstakil dört daireli, elektrik, su, yağlı boyalıdır. Tediya taksitledir. Saat 2 : 3 arasında mal sahibi talipleri gezdirecek ve pazarlık kabul edilecektir. Tarlabası eczanesi Byoğlu Doğramacı sokak No. 45. — 1

SATILIK DEPO VEYA FABRİKA YAPMAGA ELVERİŞLİ — Eyüp Defterdar Abdülvedud mahallesinin Çeşme sokağında bir tarafı deniz 18 ve 20 numaralı ev ve arsa satılıktır. Müracaat: Kadıköy Kuyudili Tahta köprü başında Şefikbey sokak 28 numarada bayan Rânaya. — 1

SATILIK APARTIMAN — Nişantaş Teşvikiyede Çınar caddesinde köşe başı fevkalade nezaretili tramvaya yakın konforlu mükemmel on bir numaralı altı katlı ve on bir daireli senevi dört bin iki yüz lira kira getirmekte olan Fehmi apartmanını satılıktır. Kapıcıya müracaat. — 5

MOBİLYELİ BİR ODA ARANIYOR — Üniversite talebesi bir genç akşam ve sabah yemekleri verilmek şartile fransızca bilen bir ailenin evinde bir oda aramaktadır. Üniversiteye yakın olanlar tercih edilir. Akşamda S. M. rûmuzuza mektupla müracaat. — 1

KELEPİR — Bütün alâtille birlikte sobacı ve nalburisi malzemesi ucuz fiatle acele satılıktır. Taliplerin hergün sabahdan öğleye kadar Fatih Hafız paşa caddesi 36 numaraya müracaatları. — 1

5 — MÜTEFERRİK

İNGİLİZCE, FRANZIZCA DERSLERİ — Robert Kolej mezunu tarafından - Esaslı ve seri metod - Mükemmel Türkçe konuşur - Ücret mutedil - Akşam'da (L. K.) rûmuzuza mektupla müracaat. — 3

İNGİLİZCE ve ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakallorya) — İngiliz Oxford ve Berlin üniversitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asri metotta verilir. — Fransızca'yı mükemmel konuşur. — Esaslı ve en seri usul. — Ücret mutedil — (Prof. H.) rûmuzuza mektupla müracaat. — 17

EN SON USUL DARS DERSLERİ — Yeni dansları hususi ve münferid olarak ders veriliyor. Pazardan maada her gün Beyoğlu İstiklal caddesi Büyük Parmakkapı tramvay durağında 117 No. Prof. Panosyan. Müracaat saatleri: (12-14), (17-21) e kadar. — 9

DERS — Parisli bir bayan Fransızca mükâleme, edebiyat ve telâffuz dersleri vermeği arzu etmektedir. Gazetemize «Paris jenne» rûmuzuza müracaat. — 1

DARS DERSLERİ — Hususi ve münferid dersler en iyi ve en çabuk akademik metodlarla yeni dansları öğreten profesör Hanımın Beyoğlu Parmakkapı Mıs sokak No. 13 saat 14-21 e kadar. — 8

ALMANCA DERSLERİ — Usulî tedrisi mükemmel olan bir Alman bayan Almanca dersleri vermektedir. Temiz mobilyalı bir oda kiraya verilir. Kabul günleri ve saatleri Salı ve Pazardan maada her gün saat 15.30 - 19 a kadar. Beyoğlu İstiklal caddesi No. 133, Hasan Bey Apt. birinci kat No. 6, ikinci merdiven. — 2

İNGİLİZCE FRANZIZCA — Hesap dersleri tecrübeli profesör tarafından. Ücret mutedil, Kadıköy Hâle sineması caddesi Sakızgüllü sokak No. 15, yahut Akşamda A. A. rûmuzuza mektupla müracaat. — 9

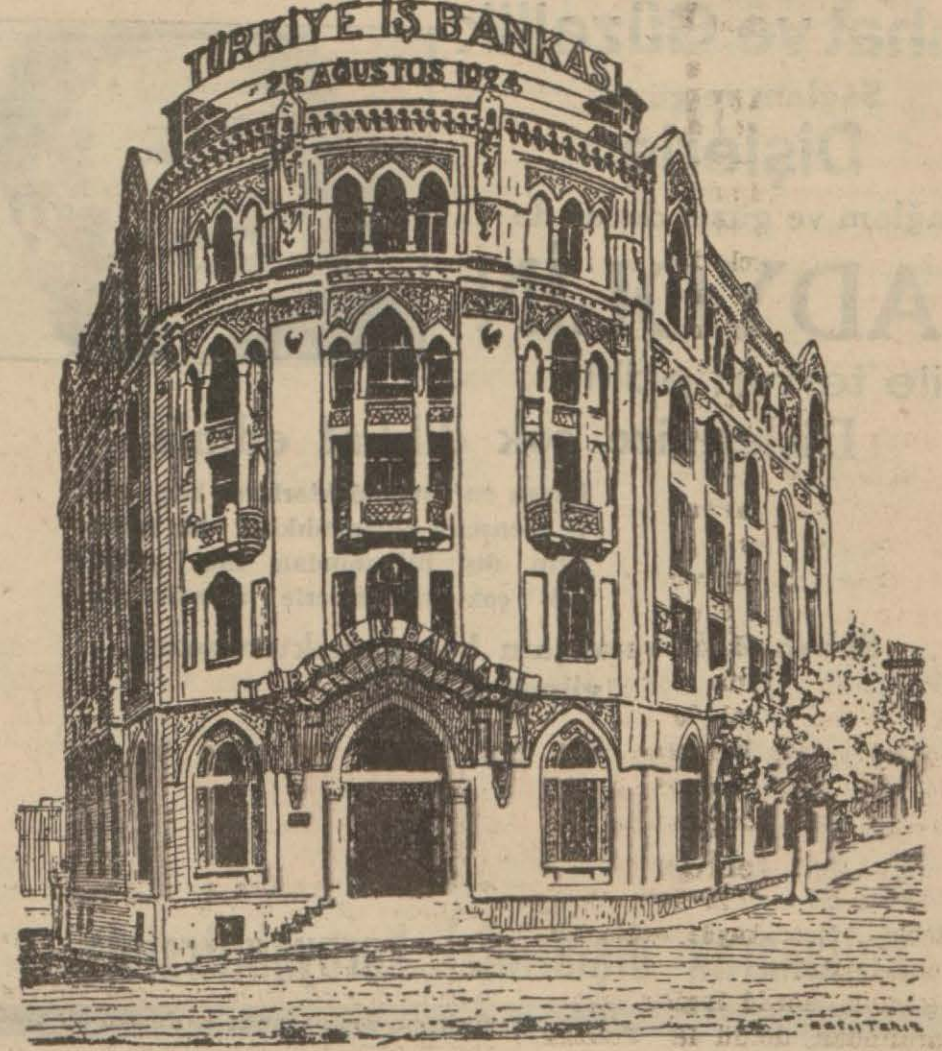
HUSUSİ RİYAZİYE DERSLERİ — Riyaizesi zâif olan lise ve orta mektep talebesinin mahdud derslerle imtihanlara hazır bulundurulur. Akşamda R. K. rûmuzuza tahminen müracaat. — 3

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan kardeşlerimizden

L. S. W. — Pansiyon — D. P. — S. M. M. T. — M. F. — Parisienne —

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldirmaları mercudur.

T.İ.Ş. BANKASI

1940 küçük carî hesaplar İKRAMİYE PLÂNI

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılacaktır.

Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunanlar kuraya dahil edileceklerdir.

1940 İKRAMİYELERİ

1 Adet 2000 liralık = 2000. — Lira	
3 " 1000 " = 3000. — "	
6 " 500 " = 3000. — "	
12 " 250 " = 3000. — "	
40 " 100 " = 4000. — "	
75 " 50 " = 3750. — "	
210 " 25 " = 5250. — "	

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talânizi de denemiş olursunuz.

İzmir telefon müdürlüğünden:

Malzemenin nevi	Kutur	Mikdar
Çıplak bronz tel	1,5 m/m	300 Kg.
Çıplak bronz tel	2,5 m/m	1000 Kg.
Galvanizli çelik tel	5,1 m/m	2000 Kg.
3 tonluk galvanizli çelik tel balat	7x2,2 m/m	500 Kg.
6 tonluk galvanizli çelik tel balat	7x3- m/m	200 Kg.
Kapalı kalaylı bakır tel	1,5 m/m	2000 m
1 — 21/11/1939 tarihinde ihalesi yapılamayan yukarıda eins ve mikdarı yazılı olan alta kalem telefon telli 1/12/939 tarihine rasthyan cuma günü saat 15 de açık eksitilme suretille ihale edilecektir.		
2 — Muhammen bedeli «3195» üç bin yüz doksan beş lira olup muvakkat teminatı 239 lira 63 kuruştur. Eksitilme İzmir telefon müdürlüğü binasında müteşekkil satınalma komisyonunda yapılacaktır.		
3 — İstekliler, muvakkat teminat makbuzu veya banka mektubu ve diğer kanuni vesalik mezkûr gün ve saatte komisyon müracaat edeceklerdir.		
4 — Şartnameler her gün İzmir ve İstanbul telefon müdürlüklerinde parasız verilecektir.		

«7926»

Sayın İstanbul telefon abonelerine:

Şişli santrali 25/11/939 da saat 15 de faaliyete geçecektir. Abonelerimizin evvelce tevzi edilen 939 - 940 Telefon Rehberini c saatden itibaren kullanmaya başlamalarını ve Rehber müracaat etmeden abone şaramalarını bilhassa rica ederim. Müdüriyet

K K

(9667)

Bu akşamdan itibaren
Keman SADI salonu
(Eski Ambasadör) Tel. 43776

Yeni program: **MUALLA ve arkadaşları**

ESKİ ESERLERLE BAYANLAR KOROSU

Kostümlü tarihî musiki tablosu Yeniçeri Hasan Filmindeki Tablo Aynen Sahnemizdedir.

Ayrıca
ROSSEL REVÜSÜ

4 Pikadilli - Smolakof - Dobo Balet

Bay ve Bayanlardan mürekkep

36 Artist sahnede

Her pazar saat 3 den 6 ya kadar bütün programla ailelere
İÇKİSİZ ÇAYLI MATİNE

İstanbul Ankara caddesi Hilmi Kitabevi